

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

**A BEREKI TŐZEG 97' KFT ÁTFOGÓ GAZDASÁGI
ELEMZÉSE**

Belső konzulens: Kiss Gábor Antal

Név: Rezes- Nagy Natália

Tagozat: Levelező

Külső konzulens: Tamásné Gasparics Adrienn

Szak: Pénzügy- számvitel

NYILATKOZAT

Alulírott *Rezes- Nagy Natália* hallgató (FRMX3G) kijelentem, és a dolgozat feltöltésével egyidejűleg nyilatkozom, hogy *A Bereki Tőzeg 97 Kft. Átfogó Gazdasági Elemzése* című szakdolgozatot a Pannon Egyetem Gazdálkodási Kar Zalaegerszegen készítettem a *Közgazdász pénzügy- és számvitel alapképzési szakon* oklevél megszerzése érdekében.

Kijelentem, hogy a dolgozatban csak a megadott és hivatkozott forrásokat használtam fel, és ezekre a vonatkozó idézési szabályok szerint hivatkoztam.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat érdemi része saját kutatásom eredménye, és azt más intézményben, szakon, vagy felsőfokú képzés megszerzésére nem nyújtottam be. Tudomásul veszem, hogy a plágium vagy szerzői jogsértés esetén a dolgozatom elutasításra kerülhet, és ellenem fegyelmi eljárás indulhat. Tudomásul veszem továbbá, hogy szerzői jogsértés esetén az Egyetem jogosult a dolgozat elérhetőségét korlátozni, valamint eltávolítani a dokumentumot az elektronikus zárt rendszerből.

Továbbá, tudomásul veszem, hogy a Pannon Egyetem a dolgozat eredményeit saját céljaira — titkosított dolgozat esetén kizárólag a titkosításra vonatkozó időszak lejártát követően — szabadon felhasználhatja.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során mesterséges intelligencia eszközöket nem használtam.

Hozzájárulok, hogy dolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

Alsópáhok, 2025.11.28.

hallgató aláírása

1	Tartalom	
2	Bevezetés	2
2.1	A választott gazdasági társaság bemutatása	2
3	A Kft. működése és tevékenysége	4
3.1	Jogszabályi környezet a bányászati tevékenységre vonatkoztatva	6
3.1.1	A bányatelek megállapítása:	7
3.1.2	Környezet- és természetvédelmi engedélyek:	7
3.1.3	Bányászati tevékenység engedélye	8
3.2	A jogszabályi környezet gyakorlati alkalmazása a Bereki Tőzeg 97' Kft. esetében	9
4	Az elemzés módszertana elmélet	10
4.1	A mérleg és az eredménykimutatás szerepe az elemzésben.	12
4.2	A gazdasági elemzés módszerei	13
4.3	Vagyoni helyzetet vizsgáló mutatók	14
4.4	Pénzügyi helyzetet vizsgáló mutatók	15
4.5	Jövedelmezőségi mutatók	18
4.6	Hatékonysági mutatók	19
4.6.1	Beruházások és fejlesztések 2018-2022 között	20
5	A társaság átfogó elemzése	22
5.1	Vagyoni helyzet vizsgálata	23
5.2	Pénzügyi helyzet vizsgálata	29
5.3	Jövedelmezőség vizsgálata	36
5.4	Hatékonyság vizsgálata	42
6	Cash flow- kimutatás	47
6.1.1	Bereki Tőzeg '97 Kft. 2018–2022	49
7	Következtetések	53
8	Összefoglalás	53
8.1	Javaslatok:	57
9	Felhasznált irodalom	57
10	Mellékletek	58

2 Bevezetés

Szakedolgozatom témájaként a Bereki Tőzeg 97' Kft. átfogó gazdasági elemzését választottam. Döntésemnek több oldala is van, mind személyes mind szakmai indokok. Ez a vállalkozás a családom tulajdonában van, nagyapám alapította 1997- ben. Én magam is aktívan részt veszek a cég működésében, hiszen 2021 októbertől látom el a vállalat adminisztratív feladatait. Ez nagyban megkönnyíti a szakedolgozatom elkészítését, ugyanis első kézből értesülök minden gazdasági folyamatról, eseményről, látom a kihívásokat, nehézségeket, ugyanakkor lehetőségeket is. Ebben a pozícióban betöltött szerepem motivált arra, hogy szakmai szemmel, az egyetemen szerzett tapasztalatok és tudásanyagom alapján elemezzem a társaság működését. A Pannon Egyetemen eltöltött éveim alatt megtanultam a pénzügyi mutatók használatát és az elemzés módszereit, így most ezeket a saját környezetemre vonatkozva alkalmazhatom, ami nagyon tanulságos számomra. Célom, hogy dolgozatomban bemutassam hogy is működik egy magyar családi vállalkozás a gyakorlatban, milyen gazdasági sajátosságokkal rendelkezik. Személyes kötődésem révén megpróbálom elkerülni a száraz számadatokat, inkább törekszem bemutatni hogyan kapcsolódik össze a gazdasági gondolkodás a való életben meghozott döntésekkel.

Szakedolgozat célja annak vizsgálata, hogy a vállalkozás beszámolóiból és pénzügyi kimutatásaiból milyen következtetések vonhatók le, illetve hogy a társaság által alkalmazott mutatószámok mennyiben biztosítanak teljes körű és megbízható képet a gazdálkodásról. Ennek keretében négy főbb kutatási kérdés megválaszolására törekszem:

1. Vonnak- e le következtetéseket a beszámolókból?
2. Vizsgálják- e a releváns mutatók mindegyikét, vagy egyáltalán vizsgálják- e mutatókat?
3. Alkalmaznak- e likviditási mérleget, ha igen melyiket?
4. Készítenek- e cash flow kimutatást?

2.1 A választott gazdasági társaság bemutatása

A Bereki Tőzeg' 97. Kft-t id. Nagy Zoltán alapította 1997-ben. A cég családi vállalkozásként jött létre. Nagypám minden addig szerzett tapasztalatát, tudását és energiáját belefektette, hogy megvalósíthassa terveit. Az alapító 2012 év végén elhunyt, vállalkozást fia, édesapám, ifj. Nagy Zoltán vette át és működteti napjainkban is. Nagy Zoltán vezetése óta a cég hatalmas átalakuláson esett át, bővítések, fejlesztések, terjeszkedés köszönhető neki.

A tőzegbánya a Zala vármegyei Alsópáhokon, a 75. számú főút mellett található. A cég főtevékenysége a tőzeg, lápföld kitermelése és értékesítése, bontás, építési terület előkészítése, talajmintavétel, próbafúrás. Ezeken kívül foglalkoznak gombatakaróföld készítésével és értékesítésével is. Végeznek továbbá tereprendezést, mocsaras területek rendezését és gépi bér munkát is.

A kitermelés modern gépekkel, szakszerűen történik. A tőzegbányászat a természetes eredetű, lebomlott növényi anyagokból- ezek főként moha és egyéb lápi növények- képződött tőzeg kitermelésére irányul. Ez a tőzeg vízzel telített, oxigénszegény környezetben, lápos és mocsaras területeken alakul ki, szervesanyag felhalmozódás következtében. Felhasználása sokrétű, Magyarországon jellemzően talajjavításra, gombatermesztésre, egyéb kertészeti tevékenységekre hasznosítják, alkalmazható a gyógyászatban is, például a Hévízi Tófürdő, de elenyésző mértékben energetikai célokra is alkalmazható.

A tőzegbányászat felszíni fejtéssel történik. Több lépésből áll a folyamat. Az első feladat a terület előkészítése. Ezen a ponton a növényzettel borított, vízzel telített rétegek eltávolítása és a vízelvezetés biztosítása történik. Ezt követi a kitermelési folyamat, melyben a lánctalpas gépek megkezdik a tőzeg felszínre hozatalát. A fedőréteg kb. 0,3 m talajt, 0,7 m lápföldet és 0,3 m lápimeszt tartalmaz. A termelőszintet 1,3 méter mélyen, a tőzeg szintjénél alakítják ki. A bányászat kazettákra van bontva, ha egy kazetta termelése befejeződik, akkor terep- és tájrendezést kötelesek végrehajtani. Erre a lépésre a Bereki Tőzeg 97' Kft. különösen odafigyel, hiszen természetvédelmi övezetben helyezkedik el a bányaterület. A helyreállítás során ezeket a kazettákat vízzel töltik, melyekből halas tó kerülhet kialakításra, így tett az általam vizsgált vállalat is, hiszen ennek következtében bővült a tevékenységi kör édesvízihal- gazdálkodásra is.

Összességében tehát elmondható, hogy a tőzegbányászat nem csupán egy ásási folyamat, hanem egy precízen és alaposan megtervezett, előkészített eljárás, melyhez elengedhetetlen a szakértelem és a megfelelő géppark biztosítása is. A Bereki Tőzeg 97 Kft.- nél a modern,

korszerű gépek, a több évtizedes múlt és a gyakorlati tapasztalat megfelelő példa arra, hogy mindezt meg lehet valósítani a gyakorlatban kellő odafigyeléssel.

3 A Kft. működése és tevékenysége

1. ábra Morooka MST 1500 VD kihordók

A Bereki Tőzeg 97 Kft. fő bevételi forrását a gombatakaráshoz használt föld gyártása és értékesítése jelenti, amely mellett a tőzeg és a lápföld közvetlen értékesítése is jelentős szerepet játszik. A gombatakaróföld egy olyan termék, amely mind a hazai, mind a nemzetközi piacokon stabil keresletet élvez,

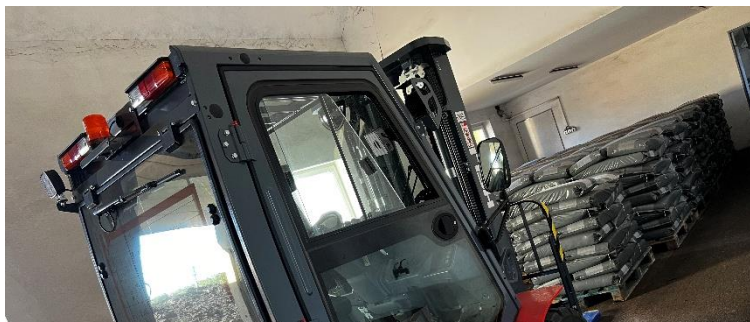
így a szállítás történik Magyarországon belül Budapestre, Demjénbe, Győrbe, külföldön pedig Szerbiába, Koszovóba, Bosznia- Hercegovinába, Horvátországba és Szlovéniába egyaránt. Az exportlehetőségek kihasználása a vállalat versenyképességének és hosszú távú fenntarthatóságának egyik kulcsa.

A gyártási folyamat modern technológián és gépesített megoldásokon alapul, melyek biztosítják a termelés hatékonyságát és az egységes minőséget. A gombatakaróföld előállítása a Kft. által kitermelt tőzeg, kőpor és litván tőzeg felhasználásával történik. Ennek a terméknek a csomagolása két módon is megvalósul, egyik módszer a big- bag zsákok töltése, másik pedig 50 literes zsákok töltése csomagoló robot által. A big- bag zsákok fülét targonca villára

akasztják, így könnyen mozgathatók és kamionra helyezhetők. Az 50 literes árut raklapokra helyezi a robot, majd szintén targonca segítségével viszik a raktár területre, vagy a kamionokra.

Ez a rendszer gyors és biztonságos áruforgalmat tesz lehetővé, amely elengedhetetlen a folyamatos és megbízható partnerkiszolgálásnak. A vállalat működésében jól látható a

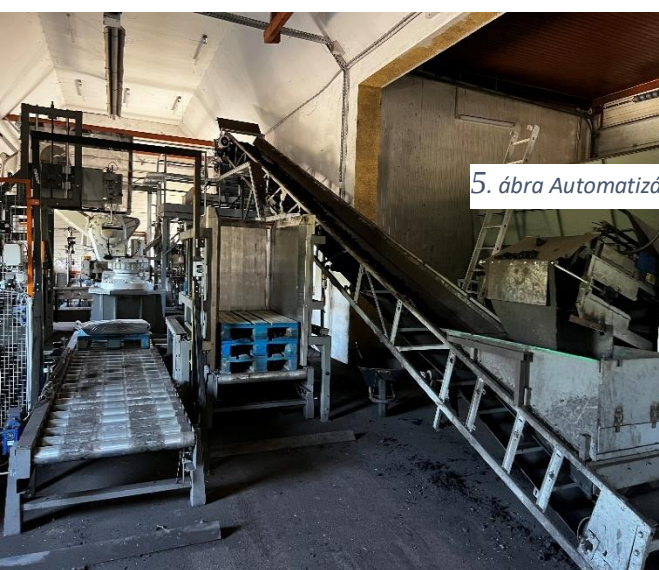
törekvés, hogy a korszerű technológia és a gépesítés révén a lehető leghatékonyabb módon állítsák elő a termékeket. Az automatizált csomagoló rendszer, a homlokrakódó gépek, a

hosszúgémes lánc talpas kotrók, a Morooka lánc talpas kihordók és JCB dömperek és a targoncák jól összehangolt munkája teszi lehetővé, hogy a társaság egyszerre legyen képes nagy volumenű megrendeléseket teljesíteni és fenntartani a termékek állandó minőségét. A stabil piaci jelenlét belföldön és külföldön egyaránt, valamint a korábban említett pozitívumok megalapozzák a vállalat jövőbeni fejlődésének lehetőségét és a további növekedési esélyét. Az alábbi képeken a kitermelési folyamatot láthatjuk a termelési területtől egészen a csomagoló gépsorig.

4. ábra JCB 180 hosszúgémes, lánc talpas kotró

3. ábra Kitermelési terület/bányatelek

5. ábra Automatizált csomagoló gépsor palettázó robottal

3.1 Jogszabályi környezet a bányászati tevékenységre vonatkoztatva

Magyarországon a tőzeg ásványi nyersanyagnak minősül, így annak kitermelése bányászati törvény hatálya alá tartozik. A tevékenység jogi alapját az alábbi fő jogszabályok adják:

1993. évi XLVIII. törvény a bányásatról:

"E törvény hatálya alá tartozik a [...] ásványi nyersanyag kutatása, kitermelése, hasznosítása, [...] ideértve a tőzeget is." (1993. évi XLVIII. törvény 2. § (1))

"Bányászati tevékenységet – e törvényben meghatározott kivételekkel – csak bányászati jog alapján lehet végezni." (1993. évi XLVIII. törvény 6. § (1))

"A kutatási jog megszerzése iránti kérelmet a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatához kell benyújtani." (1993. évi XLVIII. törvény 9. § (1))

"A bányatelek határait a Szolgálat állapítja meg, és azt térképen kell rögzíteni." (1993. évi XLVIII. törvény 13. § (1))

Ahhoz, hogy valaki elkezdjen bányászni, rögzös út vezet. A tőzeg kitermelésének első lépése a kutatási engedély megszerzése. Ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy hivatalosan fel lehessen tární a lelőhelyet. Ehhez kérelmet kell benyújtani a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatához

(MBFSZ). Szükséges hozzá egy kutatási terv, ami tartalmazza a következőket: a tőzeg várható mennyisége, földrajzi terület, kutatási módszerek és időtartam. A kutatási jog 4 évre szól, de meghosszabbítható.

3.1.1 A bányatelek megállapítása:

Ha sikerül megszerezni a kutatási engedélyeket, a következő feladat a bányatelek megállapítása, ez adja meg a jogot a későbbiekben történő kitermeléshez. Ebben a pontban a bányatelek határait geodéziai pontossággal rögzíteni kell, majd bejelenteni a földhivatalhoz.

3.1.2 Környezet- és természetvédelmi engedélyek:

"A környezetet terhelő vagy veszélyeztető tevékenységek – így különösen a bányászat – megkezdéséhez, folytatásához környezetvédelmi engedély szükséges." (1995. évi LIII. törvény 66. § (1))

A tőzegbányászat jelentős hatással bír a környezetre, ezért nélkülözhetetlen annak szabályozása. A terület érzékenységtől függ, hogy kell-e Környezeti Hatásvizsgálat (KHV). A hatóság az előre beadott dokumentumok alapján dönt arról, hogy szükség van-e rá. A kiállító hatóság a Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Osztálya.

Szükség van még ezeken kívül a Természetvédelmi hatóság hozzájárulására, ha az védett természeti értéket, vagy NATURA 2000 élőhelyet érint. Ez az engedély csak külön jóváhagyással adható ki. A kibocsátó szervek a Természetvédelmi hatóság, illetve a Nemzeti Park Igazgatóság.

"A védett természeti terület, illetve Natura 2000 terület használatának megváltoztatásához a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges." (1996. évi LIII. törvény 38. § (1))

A tőzegbányászat gyakran vízjárta, lápos területeken történik, ezért a vízügyi igazgatóság bevonása is elengedhetetlen része az engedélyeztetési folyamatnak. A vízjogi engedély kiállításáért a területileg illetékes vízügyi hatóság felel. Megvizsgálják a kitermelés hatását a vízháztartásra, vízfolyásokra, talajvízszintre, illetve a környezet vízhez kötött ökoszisztémáira.

"Vízjogi engedély szükséges minden olyan tevékenységhez, amely a felszíni és felszín alatti vizek állapotát befolyásolja." (1995. évi LVII. törvény 28. § (1))

"A vízjogi engedélyt az illetékes vízügyi hatóság adja ki." (1995. évi LVII. törvény 28. § (2))

3.1.3 Bányászati tevékenység engedélye

Abban az esetben, ha minden szakhatósági hozzájárulás és a környezetvédelmi dokumentáció is rendben van, az MBFSZ kiadja a bányászati műszaki üzemi terv (MÜT) alapján a kitermelés engedélyét.

"A bányavállalkozó a bányászati tevékenységét csak a bányafelügyelet által jóváhagyott műszaki üzemi terv alapján végezheti." (1993. évi XLVIII. törvény 28. § (1))

"A műszaki üzemi terv tartalmazza a bányászati tevékenység végzésének technológiai, biztonsági, környezetvédelmi, munkavédelmi és helyreállítási előírásait." (1993. évi XLVIII. törvény 28. § (2))

A MÜT tartalmazza: a kitermelés technológiáját, a gépek típusát, a rekultivációs terveket, a munkavédelmi és biztonsági előírásokat. A MÜT 5 évre adható ki, meghosszabbítható. Bármilyen technológiai vagy területi változás esetén új dokumentációt kell benyújtani.

Az engedélyek konkrét éves kitermelési mennyiségeket rögzítenek. Az éves termelési adatokat jelenteni kell a MBFSZ felé.

Az állam részére minden kitermelt mennyiség után bányajáradék fizetése kötelező, melynek mértéke a nyersanyag piaci értékének bizonyos százaléka. Ez a szám időszakonként változik, alacsonynak számít főleg esetében.

"A bányavállalkozó az általa kitermelt ásványi nyersanyag után bányajáradék fizetésére köteles." (1993. évi XLVIII. törvény 20. § (1))

A bányászati tevékenység után kötelező a terület helyreállítása. Ekkor megtörténik a vízháztartás és növényzet rendezése. Ez a rekultiváció, ezen folyamatra pénzügyi fedezetet kell elkülöníteni.

"A bányászati tevékenységet követően a bányavállalkozó köteles a terület eredeti, illetve az ahhoz közeli állapotát helyreállítani." (1993. évi XLVIII. törvény 41. § (1))

"A helyreállítás költségeinek fedezetét biztosítani kell, külön pénzügyi garancia formájában." (1993. évi XLVIII. törvény 41. § (2))

Elmondható, hogy mind a termelési folyamat, mind a velejáró papírmunka és engedélyeztetések rendkívül sok időt és energiát emésztnek fel, körülményesek és szakmai tudást igényelnek.

3.2 A jogszabályi környezet gyakorlati alkalmazása a Bereki Tőzeg 97' Kft. esetében

Az általam vizsgált vállalat a fent részletezett jogszabályi előírásokat betartja, rendelkezik kutatási engedéllyel, bányatelek kijelöléssel, környezetvédelmi és természetvédelmi hozzájárulásokkal és a vízügyi igazgatóság által kiadott vízjogi engedélyekkel egyaránt. A társaság minden esetben benyújtja a friss Műszaki Üzemi Terveket, így a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat újítja a kitermelési engedélyeket. A Bereki Tőzeg 97 Kft. a bányászati tevékenységet jogszabályi keretek között, szabályosan és fenntartható módon végzi.

Miután egy bányaterület kitermelése befejeződik, újabb eljárásokat kell kezdeményezni a folytatni kívánt területek vonatkozásában is. A Bereki tőzeg 97 Kft., mint bányavállalkozó jogosultságában lévő „ALSÓPÁHOK I.- tőzeg” védnevű bányatelken működő külfejtés ásványvagyona kimerülőbe került 2019- re, az ott kitermelt tőzeg iránt azonban jelentős kereslet mutatkozott részben gombatermesztési takarófldként, részben virágföld keverékek alapanyagához, illetve kizárólagos alapanyag beszállítóként a Hévízi Gyógyfürdő Kórház gyógyászati termékeinek előállításához. Ez okból kifolyólag a Kft. a tőzeg pótlására új bányatelek és azon új bányauzem létesítését vette tervbe Alsópáhok külterületén, amelyhez elindította a szükséges hatósági engedélyezési eljárásokat, valamint elvégezte az ásványi nyersanyag kutatást is. A tervezett bányatelek területére a Bereki Tőzeg 97 Kft. részére szilárd ásványi nyersanyag kutatási engedélyt adott a Baranya Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Főosztály Bányászati Osztálya, melyet végzés szerint 2016. március 23- án jogerőre emeltek. A következő lépés a környezetvédelmi engedély megszerzése volt, melyet a Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály adott ki, és 2016. március 4- én jogerőssé vált. Ezen előzmények alapján a Bányavállalkozó készletszámítási jelentésre alapozottan 2017. júniusában kérelmet nyújtott be a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályához az „Alsópáhok II. – tőzeg, lápföld” védnevű bányatelek megállapítására a bányásatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 26/A. § (2) bekezdése alapján. A benyújtott kérelmet a Bányafelügyelet elsőfokú, majd fellebbezést követően másodfokú határozatában elutasította. Az elutasítási indokok megszüntetése érdekében a Bányavállalkozó megtette és elvégezte a szükséges intézkedéseket, így a Bányafelügyelet a Bányavállalkozó ismételten benyújtott kérelmére 2019. február 5- én kelt és 2019. február 21- én véglegessé vált határozatában megállapította az „Alsópáhok II.- tőzeg, lápföld” védnevű bányatelket. A tervezett

bányászathoz a Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya kiadta a környezetvédelmi engedélyt, amely 2025. december 31-ig érvényes.¹

A bányatelek területe 17 ha 8649 m² méretű. Említettem a tájrendezési feladatok elvégzésének szükségét, így fontos megemlíteni ennek célját. A Bereki Tőzeg 97 Kft. tájrendezési célja sporthorgász- és természet- megőrzési terület kialakítási horgászati és rekreációs szempontból. A tervciklusban a tervezett tájrendezési munkálatok a következők: partvonal kialakítás, mentett talaj helyszínre szállítása és visszatöltése, elterítése, humusz elterítése, füvesítés. A rekultiváció során kialakult vízfelület és növényzet alkalmas lesz a környéken korábban élt természetes növény- és állatfajok visszatelepedésére, ezáltal a kialakult vizes élőhely biodiverzitása megnő, az ilyen típusú élőhelyet kedvelő fajok élettere megnő, ami azért előnyös, mert a vizes élőhelyek területe és száma országszerte egyre csökken. A tócsoport a falu felől lesz jól belátható, a végállapotban megjelenő vízfelületek és növényzet a tájképi potenciált növeli.

4 Az elemzés módszertana elmélet

A gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen és elkerülhetetlen a tájékozódás és a tájékoztatás egyaránt, ehhez elengedhetetlen a gazdasági elemzés. Az elemzés biztosítja a szükséges információk megszerzését. Görög eredetű kifejezés, mely részekre, elemekre bontást jelent. Az elemzés tárgya szerint lehet egy adott vállalat egyes alrendszeire, azaz a piaci tevékenységre, a gazdálkodó szervezet termelési, beszerzési és szolgáltatási tevékenységére, illetve a munkaerővel és a tárgyi eszközökkel folytatott gazdálkodásra irányuló. Lehet a vállalkozás átfogó értékelésére irányuló elemzés is. Ahhoz, hogy megismerhessük a gazdasági tartalmakat, kétféle módszer áll rendelkezésünkre. Az egyik az analízis, a másik a szintézis. Az analízis nélkül nincs szintézis, azonban az analízis mellett szükség van a szintézisre. Az analízis a gazdasági jelenségek alkotó elemekre való bontását, elemek megismerését, vizsgálatát és értékelését jelenti. Ezzel szemben a szintézis az analizált részek egységbe foglalását, a részeknek összefüggő egésszé történő egyesítését jelenti.

A vállalati gazdasági elemzés során a legfontosabb cél, hogy a rendelkezésre álló adatokból következtetéseket vonjunk le a vállalat működéséről, teljesítményéről és gazdasági helyzetéről. Ehhez különböző statisztikai és matematikai módszereket alkalmazunk, melyek segítségével a

---

¹ A Bereki Tőzeg 97 Kft. Műszaki Üzemi Terve

nyers adatokból rendszerezett, értelmezhető és döntéstámogató információkat nyerhetünk. A gazdasági elemzés alapját a statisztikai módszerek jelentik. Ezek alkalmazásával az adatokat különböző szempontok alapján csoportosíthatjuk, viszonyszámokat és helyzetmutatókat számíthatunk, indexeket képezhetünk, illetve vizsgálhatjuk az adatok közötti összefüggéseket. A statisztikai módszerek lehetővé teszik az adatok rendezését, rendszerezését és értelmezését, ami elengedhetetlen a gazdasági döntéshozatalhoz. Az egyik legfontosabb lépés az adatok megfelelő csoportosítása, amely során az adatokat egy vagy több ismerv szerint osztályozzuk. Az ismérvek jellegétől függően különböző típusú statisztikai sorokat különböztetünk meg, mint például az idősort, a területi sort, a minőségi vagy mennyiségi sort. Az adatok sorokba rendezését követően statisztikai táblák segítségével vizsgálhatjuk azok összefüggéseit. Ezek a táblák lehetnek egyszerűek, csoportosító jellegűek vagy kombinációs táblák, attól függően, hogy hány ismerv szerint történik a vizsgálat. A gazdasági elemzés egyik legfontosabb eszköze a mutatószám, amely az adatok összegzésére és tömörítésére szolgál. A mutatószámok segítségével különböző gazdasági jelenségeket számszerűen jellemezhetünk, értékelhetünk és összehasonlíthatunk. Két fő típusukat különböztetjük meg: az abszolút számokat, amelyek tényleges értékeket fejeznek ki (például termelési érték, árbevétel), és a relatív mutatószámokat vagy viszonyszámokat, amelyek két abszolút adat egymáshoz viszonyított arányát mutatják meg. A viszonyszámok segítségével dinamikus viszonyokat, teljesítményt, megoszlást vagy koordinációt fejezhetünk ki, és különösen hasznosak az idősoros adatok elemzésében. A helyzetmutatók, például a különböző átlagok (számtani, harmonikus, mértani, négyzetes), szintén gyakran alkalmazott statisztikai eszközök, amelyekkel a gazdasági jelenségek jellemző értékeit határozhatjuk meg. Az adatok szóródásának vizsgálata fontos információt nyújt arról, hogy az egyes adatok milyen mértékben térnek el az átlagtól. A szóródás mérőszámai közé tartozik a terjedelem, az átlagos eltérés, a szórás, az átlagos különbség és a relatív szórás. Ezek segítségével megállapítható, hogy az adatok mennyire homogének, illetve milyen mértékű eltérések tapasztalhatók. A vállalati elemzésekben fontos szerepet kapnak az értékindexek is, amelyek segítségével a termelés és az értékesítés időbeli változásait elemezhetjük. Az értékindex három fő típusa az árindex, a volumenindex és az értékindex, melyeket gyakran a Laspeyres- és a Paasche-féle indexszámítási módszerekkel határozzunk meg. Az elemzés során gyakran alkalmazott módszer a standardizálás, amely lehetővé teszi az eltérő tényezők hatásának különválasztását és összehasonlíthatóságát. Ezzel a módszerrel pontosabban értelmezhetők a különbségek, és elemezhetők a változások mögött álló okok. A statisztikai hipotézisvizsgálat szintén fontos szerepet tölt be, különösen akkor, ha mintavételen alapuló következtetéseket kívánunk levonni. Ilyenkor az asszociáció, a korreláció vagy a regresszió

módszereivel vizsgálhatók az ismérvek közötti kapcsolatok erőssége és jellege. A vállalati elemzés nem csupán statisztikai módszerekre épül, hanem fontos szerepet kapnak benne a matematikai eszközök is. A matematikai módszerek közé tartozik többek között a kamatszámítás, a diszkontálás, a függvények kezelése, valamint a különféle optimalizálási eljárások, mint például a matematikai programozás. A lineáris és nemlineáris programozási módszerek lehetővé teszik bonyolultabb gazdasági problémák megoldását és a vállalati célokhoz leginkább illeszkedő döntések meghozatalát. A matematikai modellek alkalmazása különösen hasznos akkor, amikor a valóság pontos analitikus leírása nem lehetséges, és a szimuláció vagy közelítő eljárások adhatnak megfelelő támpontot a döntéshozatalhoz.²

A gazdasági elemzésem célja, hogy a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét átfogóan értékelje. A Bereki Tőzeg 97 Kft. esetében az elemzés a 2018-2022 időszak mérleg- és eredménykimutatás adataira támaszkodik. A vizsgálat során külön figyelmet fordítok a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének, valamint hatékonyságának értékelésére. Dolgozatom ezen fejezetében azokat a módszertani szempontokat és számítási mutatókat ismertetem, amelyekkel a későbbiekben számolni is fogok. Az elemzés négy fő területe a vagyoni helyzet, pénzügyi helyzet, a jövedelmezőség és a hatékonyság. Ezen mutatók felhasználásával a végeredmény egy teljes, átfogó kép a vállalkozás teljesítményéről, eredményéről és erőforrás- felhasználási hatékonyságáról.

4.1 A mérleg és az eredménykimutatás szerepe az elemzésben

Egy vállalkozás pénzügyi elemzésének elengedhetetlen forrásai a a számviteli beszámoló részét képező mérleg és eredménykimutatás. Ezek biztosítják azokat az alapinformációkat, amelyek alapján a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzete átfogóan értékelhető. A számviteli beszámolók célja, hogy megbízható, valós képet adjanak a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. Az elemzési, illetve értékelési lehetőségeket befolyásolja a beszámoló formája, hiszen egy beszámoló lehet: éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló, sajátos egyszerűsített éves beszámoló, egyszerűsített beszámoló és összevont (konszolidált) éves beszámoló is. Ezek a különböző típusok eltérő mélységben tartalmazzák a szükséges információkat, emiatt fontos megemlíteni, hogy több is van. A beszámoló részét képezi a mérleg és az eredménykimutatás.

---

² Dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, Dr. Pucsek József, Dr. Szántó Imre- A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése

A mérleg olyan kimutatás, amely egy adott időpontra vonatkozóan bemutatja a vállalkozás vagyonának összetételét, valamint ezeknek a vagyonelemeknek a finanszírozási forrását. A vonatkozási időpontot a mérleg fordulónapjának nevezzük. A számvitelre vonatkozó jogszabályok szerint az üzleti év végén kötelező a mérlegkészítés. Formát tekintve kétféle mérleg létezik, a kétoldalas, ahol a bal oldalon az eszközök, jobb oldalon a források szerepelnek, valamint a lépcsős, ahol az eszközök és a források lejárat szerint vannak csoportosítva. A Bereki Tőzeg 97 Kft. kétoldalas formát használ. A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére és az abban bekövetkezett változásokra vonatkozó átfogó elemzés a mérleg adataira épül. Az eszközök és források adatainak felhasználásával az elemzés történhet vertikálisan és horizontálisan egyaránt. Vertikális elemzés során a mérlegre vonatkozó elemzési számításainkat vagy csak az eszköz, vagy csak a forrás oldal adatainak felhasználásával végezhetjük el. Ezt kétféle módon végezhetjük el: az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzésével, és a vertikális mutatószámok képzésével. A horizontális elemzés olyan mutatószámok meghatározását, valamint értékelését jelenti, amelyek számszerűsítése mind az eszköz, mind a forrás oldalról felhasznál mérlegadatot, azaz az elemzés céljának megfelelően összeveti a mérleg két oldalának egyes csoportját és tételét.

Az eredménykimutatás egy adott időszak teljesítményét mutatja be. Segítségével nyomon követhető, hogy a vállalat milyen árbevételt ért el, milyen költségekkel és ráfordításokkal működik és milyen eredményt realizált. Az eredménykimutatás tehát a vállalkozás elemzéséhez kulcsfontosságú szerepet tölt be. Együttesen a mérleg és az eredménykimutatás használata nélkülözhetetlen, hogy átfogó, teljes képet kaphassunk a működésről. A mérlegből a vagyoni és pénzügyi helyzet, az eredménykimutatásból a jövedelmezőség ítélhető meg, ezek együttes használata pedig a hatékonyság vizsgálatát teszi lehetővé.

4.2 A gazdasági elemzés módszerei

A gazdasági elemzésnek több módszere létezik, amelyek különböző megközelítéseket alkalmaznak a vállalat teljesítményének értékelésére.

Az egyik legelterjedtebb módszer a horizontális elemzés, amely az időbeli változásokat vizsgálja. Ennek segítségével megállapítható, hogy a vállalat pénzügyi mutatói hogyan alakultak egyik évről a másikra, és felismerhetők a hosszabb távú tendenciák, például a növekedés, stagnálás vagy visszaesés.

A vertikális elemzés ezzel szemben egy adott időszakra koncentrálnak, és a vállalat szerkezetét elemzi. Megmutatja, hogy az eszközök és források hogyan oszlanak meg, vagy hogy az árbevételen belül milyen arányt képviselnek a különböző költségek és eredmények.

A harmadik megközelítés a mutatószám-elemzés, amely a legmélyebb betekintést nyújtja a vállalat gazdálkodásába. Ez a módszer a pénzügyi beszámolókból származó adatok felhasználásával kulcsfontosságú mutatók kiszámítását és értelmezését végzi el. A mutatók segítségével megállapítható például, hogy a vállalat mennyire jövedelmező, milyen a vagyoni stabilitása, mennyire hatékonyan használja az erőforrásait, illetve mennyire képes teljesíteni rövid és hosszú távú kötelezettségeit. A mutatószámokat négy nagy csoportba soroljuk: vagyoni helyzetet vizsgáló mutatók, pénzügyi helyzetet vizsgáló mutatók, jövedelmezőségi mutatók és hatékonysági mutatók.

4.3 Vagyoni helyzetet vizsgáló mutatók

A vagyoni helyzetet vizsgáló mutatók azt mutatják meg, hogyan épül fel a vállalat eszköz- és forrásszerkezete, és mennyire stabil a finanszírozása. Ezek alapján megítélhető, hogy a vállalat mennyire képes saját erőből finanszírozni a tevékenységét, mennyire függ külső forrásoktól, és mennyire tőkeigényes a működése. Ebbe a csoportba tartoznak többek között a befektetett eszközök és forgóeszközök aránya, a saját és idegen tőke aránya, valamint a *tőkeellátottság* vizsgálata. Utóbbi mutató az egyik legfontosabb mind közül, hiszen a vállalat pénzügyi stabilitásának megtekintéséhez nélkülözhetetlen. Megmutatja, hogy a cég összes forrásán belül mekkora arányban van jelen a saját tőke. Minél magasabb ez az arány, annál erősebb a vállalkozás saját tőkéje, tehát kevésbé kell külső forrásokra hagyatkozni, stabilan működik.

Tehát a mérleg eszközoldalának adataiból az úgynevezett eszközszerkezeti mutatókat számszerűsíthetjük. A legáltalánosabb eszközszerkezeti mutatók a befektetett eszközök és a forgóeszközök értékét viszonyítják az összes eszközhez. Ezekhez a mutatókhoz szükség van még további eszközszerkezeti mutatóra is, hiszen önmagukban nem elegendők a pontos véleményalkotáshoz. Ide tartoznak az eszközcsoportok és az összes eszközérték hányadosaként számszerűsíthető mutatók, például a *tárgyi eszközök aránya*, vagy az eszközcsoportok és eszközfőcsoportok arányát képező mutatók, például a *követelések aránya*, valamint az adott

mérlegtételek és eszközcsoportok egymáshoz történő viszonyítását számszerűsítő mutatók, például az *anyagok aránya* a készleteken belül.

A mérleg forrásoldalának adatai alapján tőkeszerkezeti mutatókat vizsgálhatunk a vagyoni helyzet elemzéséhez. Ilyen például a korábban említett tőkeellátottság is. A saját tőkéhez kapcsolódóan fontos megemlíteni még pár mutatót, az egyik ezek közül a *tőkearányos mérleg szerinti eredmény*, mely kiszámolható a mérleg szerinti eredmény és jegyzett tőke hányadosaként, valamint a mérleg szerinti eredmény és a saját tőke hányadosaként is. Az első mutató az eredeti tőkéhez viszonyít, míg a második a mérleg szerinti eredménynek a saját tőke alakulásában betöltött szerepét mutatja meg, azaz az eredeti és a működés éveiben felhalmozott tőke tárgyévben megvalósult növekedésének vagy csökkenésének mértékét fejezik ki. További saját tőkéhez kapcsolódó mutató még a *saját tőke- jegyzett tőke aránya*, amely a saját tőke teljes növekményének mértékét vizsgálja. A tőkeszerkezeti elemzések során további fontos elemzést kell még elvégezni, mely nem más, mint az *idegen tőke aránya*, ami az összes kötelezettség részarányát mutatja az összes forráson belül. Az eddigi vertikális mutatószámok mellett horizontális mutatók is számíthatók, ilyen például a befektetett eszközök fedezete. Azt, hogy egy vállalat a tartósan lekötött eszközeit, azaz az ingatlanokat, gépeket, berendezéseket, immateriális javakat és hosszútávú befektetéseket mennyire képes saját tőkéből finanszírozni a *befektetett eszközök fedezeti mutatója* méri. Mivel a befektetett eszközök hosszú távon térülnek meg, ezért az a szerencsés helyzet, amikor tartós forrásból, azaz saját tőkéből sikerül azokat fedezni, így minél magasabb az adott érték, annál stabilabb egy vállalkozás.

4.4 Pénzügyi helyzetet vizsgáló mutatók

A mérleg átfogó elemzése során a vállalkozás pénzügyi helyzetét és annak alakulását többnyire horizontális mutatószámokkal és a likviditási mérleggel értékelhetjük. A pénzügyi helyzetet vizsgáló mutatók a vállalat likviditását és fizetőképességét értékelik. Ezek alapján megállapítható, hogy a vállalkozás tudja-e időben teljesíteni a rövid lejáratú kötelezettségeit, valamint milyen mértékben terhelik hosszú távú adósságok.

Az egyik legfontosabb mutatócsoport a likviditási mutatók. A likviditási mutatók vizsgálják, hogy egy gazdasági társaság mennyire tudja teljesíteni rövid távon a pénzügyi kötelezettségeit.

A *likviditási ráta* megmutatja, hogy a vállalat forgóeszközei elegendőek-e a rövid lejáratú tartozások fedezésére. Az egy éven belül pénzzé tehető eszközök és az egy éven belül felmerülő kötelezettségek aránya, mely megmutatja, hogy rövidtávon mennyire fizetőképessé egy cég.

A *likviditási gyorsráta* a készletek nélküli arányra összpontosít, tehát a forgóeszközök készletek nélküli arányát nézi a rövid lejáratú kötelezettségekhez viszonyítva. A gyorsráta ideális értéke 1 körüli, hiszen akkor azt jelenti, hogy a vállalat a készletek nélkül is képes fedezni a rövid távú kötelezettségeket, míg a likviditási ráta 1,5 értékkel mutat pozitív eredményt.

A *pénzeszköz- likviditási* mutató a pénzeszközök nagyságát állítja szembe a rövid lejáratú kötelezettségekkel, és azt vizsgálja, hogy a vállalkozás milyen mértékben tud azonnal eleget tenni a rövid távú kötelezettségeinek.

Az eladósodottsági mutatók közül az *adósságállomány aránya* szintén a pénzügyi helyzetre fókuszál. A tartós forrásokon belüli hosszú lejáratú kötelezettségek arányára koncentrál, azaz nem csupán azt mutatja be, hogy mennyi az idegen tőke aránya az egész forrásszerkezeten belül, hanem konkrétan az idegen tőke arányra fektet hangsúlyt, ezáltal pontos képet adva a hosszú távú pénzügyi stabilitásról.

Fontos megemlíteni még a *kötelezettségek arányát*, másnéven *eladósodottság arányt* is. Ez a mutató részletezi, hogy egy társaság a forrásain belül mekkora arányban osztozik a kötelezettségekkel. A kötelezettségek közé tartoznak a hosszú lejáratú hitelek, a rövid lejáratú hitelek, a szállítói tartozások. Minél magasabb a kötelezettségek aránya, annál bizonytalanabb a likviditás, mivel ebben az esetben inkább támaszkodik külső finanszírozókra a cég, mint saját erőforrásra.

A vállalkozás pénzügyi helyzetének értékelése nemcsak a klasszikus mutatószámok és likviditási ráták segítségével végezhető el, hanem a mérleg szerkezetének átrendezésével is, amelynek eredményeként úgynevezett likviditási mérleg állítható össze. A likviditási mérleg célja, hogy az eszközöket azok pénzzé tehetősége, a forrásokat pedig azok esedékessége szerint csoportosítsa, így a hagyományos mérlegnél részletesebben mutatja meg a vállalkozás fizetőképességét és rövid távú pénzügyi stabilitását. Fontos kiemelni, hogy a vizsgált társaság nem készít likviditási mérleget, mivel egyszerűsített éves beszámolót állít össze, így a mérlegtételek ilyen mélységű bontása jogszabály alapján nem kötelező számára. Emiatt a likviditási mérleg elkészítése és az erre épülő elemzés teljes mértékben saját, önálló munkaként készült el, a mérleg és a kiegészítő adatok átrendezésével.

A likviditási mérleg összeállításának legelterjedtebb formája a négyfokozatú likviditási sorrend, amely az eszközöket likviditásuk, a forrásokat pedig esedékességük szerint négy fő csoportba rendezi. Az eszközök oldalán a készpénz, bankszámla és azonnal likvid értékpapírok alkotják az első kategóriát, ezt követik az egy éven belül pénzzé tehető eszközök, majd az egy

éven túl realizálható követelések és lassan mozgó készletek, végül pedig a befektetett eszközök zárják a sort, mint legkevésbé mobilizálható tételek. A források oldala ennek megfelelően az azonnal esedékes kötelezettségekkel indul, majd a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségeken keresztül a saját tőkével zárul. Ez a rendszer jól használható a fizetőképesség általános áttekintésére, ugyanakkor egy összetettebb, több szempontot figyelembe vevő vizsgálathoz célszerű a részletesebb, hatfokozatú likviditási sorrendet alkalmazni.

A hatfokozatú rendszer az eszközök pénzzé tehetőségét még finomabban bontja le, így pontosabb képet ad a vállalkozás likvid eszközeiről és azok időbeli realizálhatóságáról. Az első kategóriába az azonnal rendelkezésre álló likvid eszközök – például a készpénz és a bankszámla – tartoznak, ezt követik a nagyon gyorsan értékesíthető értékpapírok, majd a gyorsan pénzzé tehető vevőkövetelések. A következő csoportba a lassabban realizálható készletek kerülnek, amelyeket a nehezen mobilizálható eszközök – például tartós követelések – követnek, míg a hatodik kategóriát a befektetett eszközök alkotják, amelyek likviditása rendkívül alacsony. A források oldala ezzel párhuzamosan a kötelezettségeket azok esedékessége szerint rendezi sorrendbe, az azonnal esedékes tartozásoktól a középlejáratú és hosszú távú kötelezettségeken át egészen a hátrasorolt kötelezettségekig és a saját tőkéig. A hatfokozatú likviditási mérleg előnye, hogy a vállalkozás pénzügyi struktúrájának érzékeny pontjait is képes feltárni, és jól szemlélteti, mennyire terhelik a vállalatot rövid távon jelentkező pénzügyi kötelezettségek. A hosszútávú likviditási mutatókat nem alkalmazzák.

A vizsgált vállalkozás esetében a hatfokozatú rendszer alkalmazása különösen indokolt, mivel a társaság tevékenysége erősen tárgyi eszköz- és gépigényes, így a befektetett eszközök aránya jelentős. Ez azt jelenti, hogy az eszközök nagy része nehezen mobilizálható, ami a likviditási kockázatot növelheti. A forgóeszközökön belül a vevőkövetelések dominanciája jellemző, amely lassíthatja a pénzhez jutást, miközben a kötelezettségek döntő hányada rövid lejáratú, vagyis a vállalkozásnak folyamatosan biztosítania kell a megfelelő pénzeszköz-szintet a határidőben történő teljesítéshez. A likviditási mérleg alapján levonható következtetések azt mutatják, hogy a vállalkozás működése alapvetően stabil, ugyanakkor a likviditási egyensúly fenntartása nagyban függ a forgóeszközök mobilizálhatóságától és a követelések behozatalának ütemétől.

Összefoglalva, a likviditási mérleg – különösen a hatfokozatú részletezés – olyan eszköz, amely a hagyományos mutatószámoknál részletesebb és árnyaltabb képet ad a vállalkozás rövid távú fizetőképességéről. Mivel a társaság maga nem készít ilyen kimutatást, az összeállítás teljes

egészében önálló elemzői munka eredménye, amely jelentős mértékben hozzájárul a vállalkozás pénzügyi helyzetének mélyebb megértéséhez.

4.5 Jövedelmezőségi mutatók

A jövedelmezőségi mutatók a vállalat gazdálkodásának sikerességét vizsgálják, vagyis azt, hogy a bevételekhez képest mekkora nyereséget ér el a vállalat. Ezek a mutatók kulcsfontosságúak, mert megmutatják, hogy a vállalat mennyire képes értéket teremteni a tulajdonosok és befektetők számára.

Az *átlagos fedezeti hányad*, vagy más néven *bruttó jövedelmezőség (ROS)* vizsgálja, hogy az értékesítésből származó bevétel mekkora részben ér el nyereséget az értékesítés bruttó eredményének alapján, vagyis az árbevétel hányad része marad meg nyereségként a közvetlen költségek levonása után. Közvetlen költségnek számít az anyagköltség, a bérköltség, az igénybe vett szolgáltatás. Minél magasabb ez az érték, annál nagyobb a vállalat profitja, tehát annál kedvezőbb.

A *bevétel arányos üzemi eredmény* jelentése, hogy az üzemi eredmény a nettó árbevételhez viszonyítva megmutassa, hogy hogy mekkora profitot realizál a vállalkozás minden forint bevétel után. Segít megérteni a vállalkozás fő tevékenységének hatékonyságát és nyereségességét.

A *tőkearányos adózott eredmény (ROE)* mutató méri, hogy a vállalat mennyire hatékonyan képes a befektetett saját tőkét nyereség termelésére felhasználni, megmutatva, hogy egy forint saját tőke hány forintnyi adózott eredményt termel egy adott időszakon belül. A tényleges hozamot fejezi ki. A húsz százaléknál magasabb érték kiemelkedőnek számít, azonban az öt-tíz százalék közé eső érték a gyenge kategóriába tartozik.

Élőmunka- arányos jövedelmezőségi mutatókat célszerű vizsgálni az általam vizsgált vállalkozásnál, hiszen az élőmunka meghatározó szerepet tölt be a cég eredményességének alakulásában. Ehhez többféleképpen is számíthatunk értékeket, hiszen az

eredménykimutatásból hozzájuthatunk az ehhez szükséges információkhoz. Ilyen például a *bérráányos bruttó jövedelmezőség*, amely az értékesítés bruttó eredménye és a bérköltség hányadosaként ad pontos eredményt. Hasonlóan fontos adatokat kapunk, ha megnézzük a *bérráányos üzemi jövedelmezőséget*, mely az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye és a bérköltség hányadosa, valamint az *élőmunkaráfordítás- arányos jövedelmezőséget*, ami az üzemi (üzleti) tevékenység eredményének és a személyi jellegű ráfordítások hányadosaként számítható.

Az *eszközarányos jövedelmezőségi mutatóknál* a legérdekesebbek számunkra a Return on Assets (ROA) mutató, amely nem más, mint az *eszközarányos nyereség*, ami megmutatja, hogy a vállalat milyen hatékonyan használja fel az eszközeit profit generálására, valamint a Return on Investment (ROI) mutató, azaz az *eszköztérületi mutató*, mely megmutatja, hogy egy befektetés mennyire hatékony és nyereséges, összehasonlítva a befektetett eszközöket és az elért adózott eredményt.

Termelési költség szint mutató méri, hogy a bruttó termelési értékhez képest mekkora költséget kell ráfordítani, azaz a bruttó termelési érték hány százalékát teszik ki a vállalkozás termelési költségei. Alacsony érték azt jelenti, hogy a vállalkozás költséghatékonyan termel, magasabb jövedelmezőség várható. Magas értéknél a termelés költségigényes, csökken a nyereség, nő a költségarány.

4.6 Hatékonysági mutatók

A hatékonysági mutatók azt vizsgálják, hogy a vállalat mennyire jól használja fel az erőforrásait az árbevétel és a nyereség termelésére. Ide tartozik például az eszközforgás, amely azt mutatja meg, hogy az összes eszközállomány milyen gyorsan térül meg árbevétel formájában.

„A hatékonyság elemzése során elsősorban arra a kérdésre keresünk választ, hogy a vállalkozás adott időszakban felhasznált, rendelkezésre álló erőforrásai- ezen belül elsősorban egyes eszközei, eszközcsoportjai és emberi erőforrásai- mekkora teljesítmény elérését teszik lehetővé. Teljesítmény fogalma alatt a tevékenységek hozamát értjük, ami lényeges eltéréseket mutat a tevékenységjellegétől- ipari termelés, mezőgazdasági termelés, kereskedelem, szolgáltatás stb. – függően.”

(dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, dr. Pucsek József, dr. Szántó Imre- A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése)

A Bereki Tőzeg 97 Kft. egy ipari termelő-, szolgáltatótevékenységet végző vállalat, így a legkönnyebben megközelíthető hatékonysági elemzés céljából az értékesítés nettó árbevételéből és különböző termelésiérték- kategóriákból.

Készletek forgási sebessége kifejezi, hogy hány napra elegendő készlettel rendelkezik a vállalat, azaz milyen gyorsan értékesíti a készleteket, így tehát a hatékonyságot vizsgálja. A rövidebb forgási idő pozitív, hiszen ekkor a készletek gyorsabban kerülnek értékesítésre, ezáltal a vállalkozás hatékonyan tudja felhasználni az erőforrásait. A hosszabb forgási idő tőkét köt le, így növeli a készlet beragadását, amely rontja a likviditást.

Vevők átlagos futamideje kifejezi, hogy hány nap alatt folyik be a vállalkozás vevőitől az értékesítésekből származó bevétel. Ha az érték alacsony, az gyors pénzmozgást jelent, ami stabilitást eredményez, azonban a lassú mozgás likviditási kockázatot eredményezhet.

Szállítók átlagos futamideje rálatást biztosít arra, hogy a cég hány napig használja a szállítók által biztosított finanszírozást, vagyis hány nap telik el a megvásárolt termékek, vagy anyagok, vagy szolgáltatások átvétele és a számlák kiegyenlítése között. Magas értéknél a vállalatnak hosszabb ideje van a pénzhasználatra, tehát likviditási előnyben van a cég. Alacsony értéknél csökken a szabadon felhasználható források mértéke. Az optimális helyzet akkor alakul ki, amikor a szállítói futamidő hosszabb, mint a vevői futamidő.

Komplex hatékonysági mutató kifejezi, hogy a vállalkozás mennyire hatékonyan használja fel a teljes vagyont árbevétel termelésre, azaz egy forint eszköz mennyi nettó árbevételt eredményez. Magas érték hatékony eszközhasznosítást jelent, ilyenkor a cég gyorsan tudja forgatni a tőkéjét, alacsony értéknél azonban sok eszköz lekötve áll, így nem elég kedvező a vagyoni helyzet.

Parciális hatékonyság megmutatja, hogy a vállalat erőforrásai, a készletek, az eszközök, a tőke vagy a kintlevőségek milyen hatékonysággal termelnek árbevételt. Egy forint saját tőke hány forint bruttó termelési értéket állít elő. Mivel a bruttó termelési érték az előállított termékek és nyújtott szolgáltatások összesített értékét foglalja magába, így átfogóbb értéket ad, mint a nettó árbevétel. Magas értéknél a saját tőke hatékonyan dolgozik, jelentős bruttó termelési értéket létrehozva, alacsony értéknél a saját tőke kihasználtsága gyenge, ami negatív eredményt mutat.

4.6.1 Beruházások és fejlesztések 2018-2022 között

Bereki Tőzeg '97 Kft. a vizsgált időszakban – 2018 és 2022 között – kiemelt figyelmet fordított a technológiai fejlesztésekre és az eszközpark korszerűsítésére. A vállalat hosszú távú célja a termelési hatékonyság növelése, a termékminőség javítása és a versenyképesség megőrzése volt. A fejlesztések finanszírozásához a társaság sikeresen élt az Európai Unió által biztosított pályázati lehetőségekkel, két GINOP-támogatás keretében valósítva meg beruházásait.

Az első fejlesztés a GINOP-2.1.8-17-2018-02351 azonosítószámú projekt volt, amelynek címe „Ipari technológiai innováció adaptálása robotos automata számláló és mérő berendezés beszerzésével”. A projekt megvalósítása 2019-ben történt, a támogatási szerződés 2019. január 9-én lépett hatályba. A projekt teljes költsége 59 755 060 forint volt, melyből 29 877 530 forint vissza nem térítendő támogatásként került folyósításra. A beruházás célja egy korszerű, automatizált palettázó és mérő robot rendszer beszerzése volt, amely a gyártási folyamatok hatékonyságát és pontosságát növeli.

A fejlesztés eredményeként a vállalat üzemében beüzemelésre került egy robotizált automata mérő és számláló rendszer, amely a csomagolási és raktározási folyamatok automatizálását tette lehetővé. A gépsor feladata a késztermékek pontos adagolása, mérlegelése és csomagolása, amely korábban manuális munkavégzést igényelt. A fejlesztés hatására a Bereki Tőzeg '97 Kft. képes lett magasabb hozzáadott értékű termékek előállítására, valamint a kisebb kiszerezésű talajjavító keverékek csomagolására is, ezáltal új piaci szegmensek felé tudott nyitni.

A beruházás hozzájárult a termelési kapacitás bővüléséhez, a munkaerő-hatékonyság növekedéséhez, és a termékminőség egységesítéséhez. Az automatizálás csökkentette a kézi munkaerő-igényt és a hibalehetőségeket, miközben a gyártási sebesség jelentősen nőtt. A fejlesztés eredményeképpen a vállalat piaci pozíciója erősödött, és hosszú távon stabilabbá vált a működés.

A második jelentős fejlesztés 2020-ban valósult meg, a GINOP-1.2.8-20-2020-03047 számú pályázat keretében, „A Bereki Tőzeg '97 Kft. modern termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő korszerűsítése” címmel. A projekt célja a cég működésének modernizálása, a termelés rugalmasságának növelése és a logisztikai folyamatok fejlesztése volt. A vissza nem térítendő támogatás összege 17,5 millió forint volt, amelyből a vállalkozás egy Hangcha márkájú targoncát és egy STEYR ST 4110 MULTI ET típusú mezőgazdasági traktort szerzett be.

Ezek az eszközök a cég mindennapi működésében kulcsszerepet játszanak. A targonca beszerzése a raktározási és anyagmozgatási folyamatokat gyorsította, míg a traktor a

termeléshez kapcsolódó földmunkák és szállítási feladatok hatékonyságát növelte. A fejlesztéseknek köszönhetően csökkent a vállalkozás működési költsége, nőtt a logisztikai pontosság, valamint lehetővé vált a munkafolyamatok pontosabb és biztonságosabb végrehajtása. A géppark korszerűsítése hozzájárult a munkaidő optimalizálásához és a gyártási folyamatok folyamatos fenntartásához.

Gazdasági szempontból mindkét beruházás jelentősen befolyásolta a Bereki Tőzeg '97 Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét. A befektetett eszközök állománya emelkedett, ami a mérleg eszközoldalán is kimutatható, ezáltal javítva a vállalkozás tőkeellátottságát és eszközfedezettségét. Az új technológiák alkalmazása a termelékenység és az eszközforgás mutatók javulásához vezetett, miközben a költséghatékonyság és a jövedelmezőség (pl. ROS, ROA) is kedvezően alakult a következő években.

A fejlesztések stratégiai jelentősége abban is megmutatkozik, hogy a cég alkalmazkodni tudott a piaci és technológiai kihívásokhoz, ezáltal megőrizve versenyképességét. Az automatizálás és a modern gépek bevezetése csökkentette a munkaerőhiányból eredő kockázatokat, és elősegítette a környezettudatosabb, erőforrás-hatékony működést. A pályázati források igénybevétele pedig lehetővé tette a fejlesztéseket anélkül, hogy a cég likviditása vagy eladósodottsága számottevően romlott volna.

A Bereki Tőzeg '97 Kft. a 2018–2022 közötti időszakban tudatos fejlesztési stratégiát követett, amelynek célja a termelés modernizálása és a hatékonyság növelése volt. A GINOP-projektek révén megvalósult beruházások hosszú távon is hozzájárulnak a vállalkozás stabil működéséhez, versenyképességének fenntartásához és a pénzügyi mutatók kedvező alakulásához.

5 A társaság átfogó elemzése

Ezeknek a mutatóknak a segítségével szeretném bemutatni a társaság pénzügyi, vagyoni, jövedelmezőségi és hatékonysági helyzetét. Az elemzés során célom, hogy átfogó képet adhassak a vállalkozás gazdasági teljesítményéről és arról, hogyan is változtak a legfontosabb mutatók évről évre 2018-2022-ig. Az adatok forrását az éves beszámolók mérlegei és eredménykimutatásai biztosították számomra, így teljes rálátást kaphatunk a vállalkozás helyzetére. Grafikonok segítségével szemléltetem az egyes mutatók alakulását, mert ez a legkézenfekvőbb módja a kiugró értékek, a problémásabb időszakok szemléltetésének. Az öt év adatait összehasonlítva lehetőséget kaptam arra, hogy megvizsgáljam mennyire stabil a

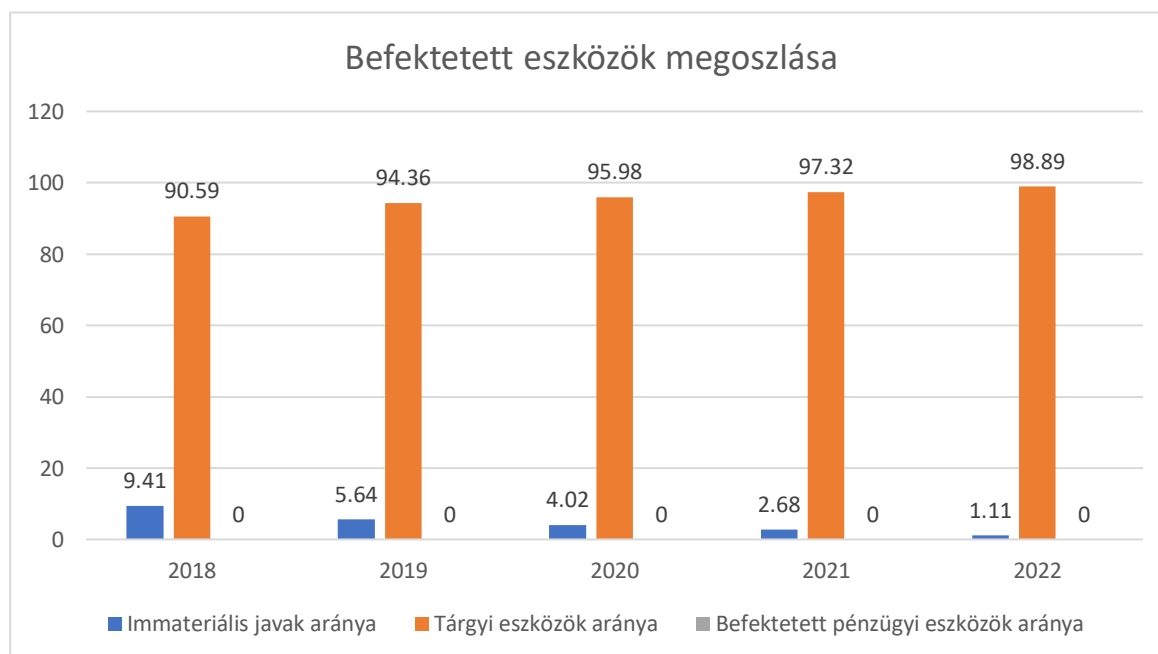
társaság pénzügyi helyzete, hogyan változik a likviditása, a tőkeszerkezete, a jövedelmezősége és a hatékonysága.

Az ábrák értelmezése során részletesen bemutatom milyen tényezők befolyásolták a mutatók alakulását, milyen következtetések vonhatók le ezekről és milyen hosszútávú változásokat kellene bevezetni az esetleges kockázatok elkerülése érdekében.

5.1 Vagyoni helyzet vizsgálata

A Bereki Tőzeg 97 Kft. vagyoni helyzetének vizsgálata során a mérleg eszköz- és forrásoldalának összetételét és azok arányait elemzem. Az eszközök szerkezete megmutatja, hogy a vállalat vagyona milyen elemekből tevődik össze, milyen mértékben köthető le tartósan befektetett eszközökben, illetve mennyire rugalmasan lehet mozgósítani forgóeszközökben. A források oldalán értékelhető, hogy milyen mértékben finanszírozzák saját tőkéből a működést, mekkora hányadot tesznek ki az idegen források és az időbeli elhatárolások. Az alábbiakban a befektetett eszközök, az eszközcsoportok és forgóeszközök arányát, valamint a források összetételét fogom bemutatni.

6. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

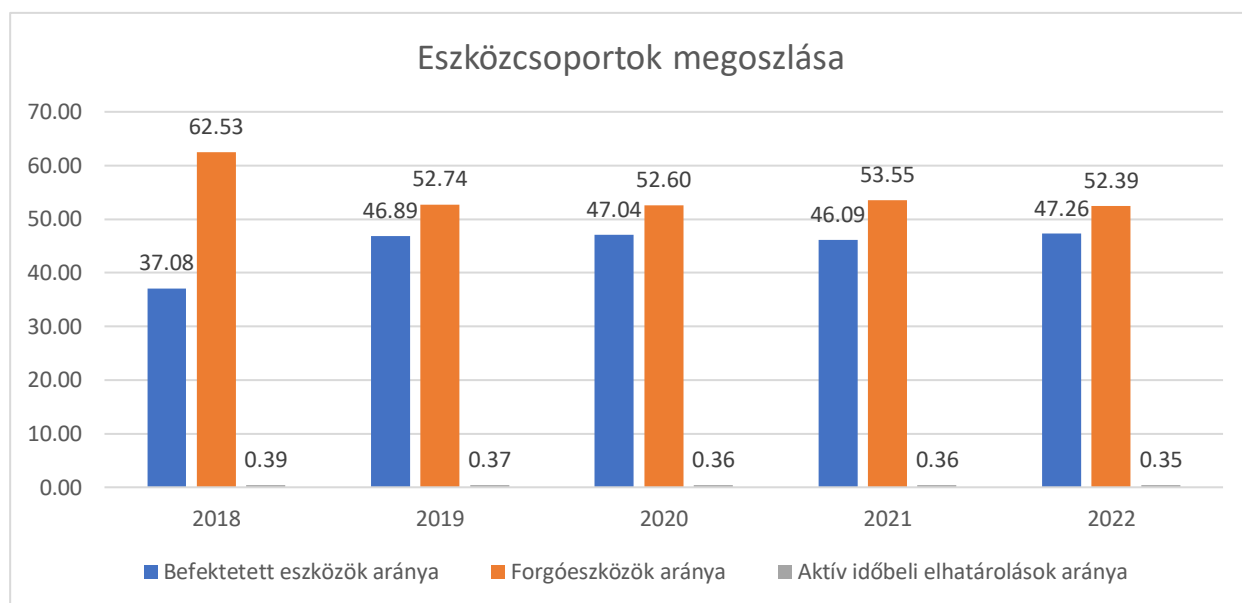

A befektetett eszközök megoszlásának vizsgálata jól mutatja, hogy a vállalat tevékenységének stabilitása és hosszú távú működési kapacitása miként alakult az egyes évek során. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a tárgyi eszközök alkották a legnagyobb arányt a befektetett eszközökön belül, ami összhangban van a vállalat fő tevékenységével, hiszen az jelentős gépi földmunkát, bányászati tevékenységet és termelőkapacitást igényel. A gépek, berendezések és szállítóeszközök állományának növekedése az elmúlt években azt jelzi, hogy a társaság folyamatosan törekedett a technológiai fejlesztésre és a termelés hatékonyságának növelésére.

A vizsgált időszak elején a befektetett eszközök értéke mérsékeltebb szinten állt, ami a korábbi évek amortizációs leírásaival és a beruházások hiányával magyarázható. A következő években azonban megfigyelhető volt a növekedés, amelyet részben új eszközbeszerzések, részben pedig a meglévő géppark korszerűsítése eredményezett. A vállalat eredménykimutatásában ez a tendencia a költségek között is megjelenik: a növekvő értékcsökkenési leírások a fejlesztések következményeként emelkedtek, miközben a termelési költségekben is láthatóan nőtt a gépi kapacitás igénybevétele.

Az immateriális javak állománya a vizsgált években alacsony szinten maradt, ami arra utal, hogy a társaság tevékenységében elsősorban a fizikai eszközök, nem pedig a szellemi termékek vagy jogok dominálnak. Ez logikus következménye annak, hogy a cég termelési profilja inkább a kézzelfogható erőforrásokra épít. A befektetett pénzügyi eszközök értéke szintén elhanyagolható, ami arra enged következtetni, hogy a vállalat nem pénzügyi befektetésekből kíván hozamot realizálni, hanem a működési tevékenységre, a saját termelési folyamatainak fejlesztésére összpontosít.

Összességében elmondható, hogy a befektetett eszközök megoszlása a vizsgált időszakban a vállalkozás fejlődési irányát tükrözi. A növekvő tárgyi eszközállomány és a stabil befektetett eszközrészarány a hosszú távú működéshez szükséges háttér folyamatos fenntartását jelzi. Mindez azt mutatja, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. tudatosan építi termelőkapacitását, és a tőkelekötései révén biztos alapot teremt a jövőbeni árbevétel-növekedés és hatékonyság számára.

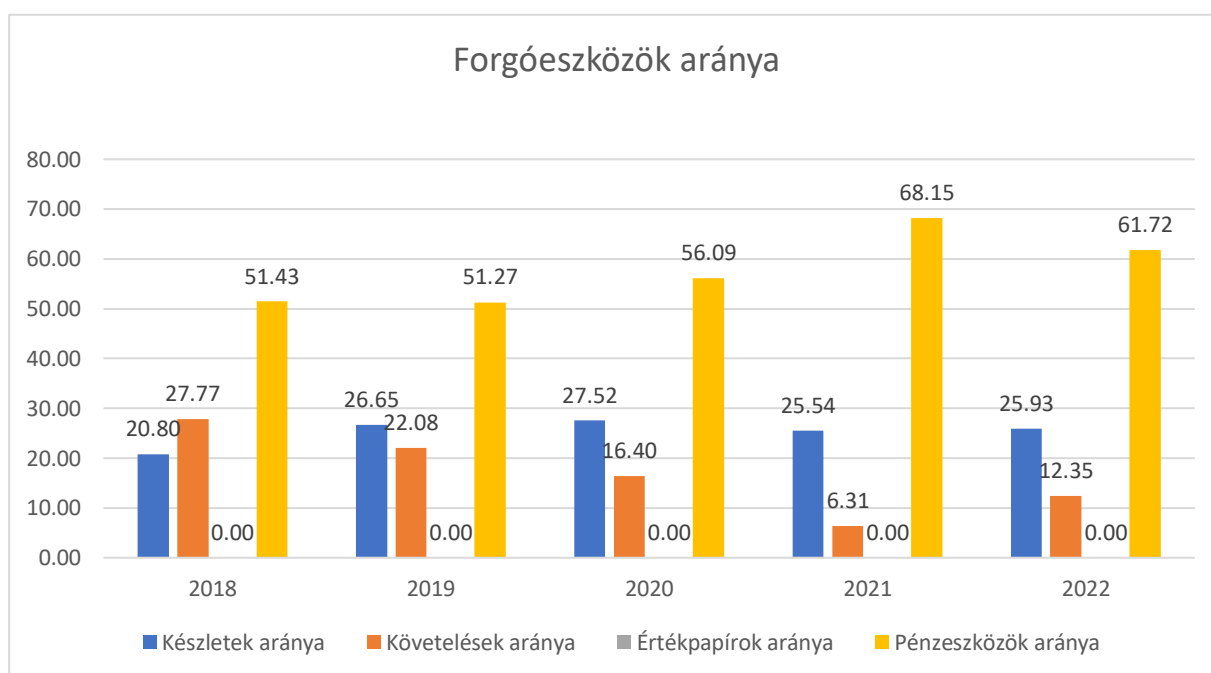
Az eszközcsoportok megoszlásának vizsgálata átfogó képet ad a vállalkozás vagyoni szerkezetéről, vagyis arról, hogy a vállalat tőkéje milyen arányban kötődik le hosszabb és rövidebb távon. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszak elején a forgóeszközök aránya még meghaladta a befektetett eszközökét, ami arra utalt, hogy a vállalat működése ekkor elsősorban a rövid távon mozgósítható eszközökre épült. Ez a szerkezet a likviditás szempontjából kedvező, hiszen a forgóeszközök gyorsabban pénzzé tehetők, ugyanakkor hosszabb távon kevésbé biztosítanak stabil működési alapot.

A későbbi években azonban a tendencia fokozatosan megfordult: a befektetett eszközök aránya növekedett, miközben a forgóeszközök súlya mérséklődött. Ez a változás arra enged következtetni, hogy a vállalat hosszabb távra tervezett beruházásokba kezdett, amelyek célja a termelési kapacitás növelése és a hatékonyság javítása volt. A mérlegadatokról látható, hogy a tárgyi eszközök bővülése, valamint a gépek és berendezések korszerűsítése komoly tőkebefektetést igényelt, amit a vállalat döntően saját forrásból finanszírozott.

A forgóeszközök arányának csökkenése ezzel párhuzamosan a hatékonyabb készletgazdálkodás és pénzeszköz-kezelés eredménye is lehetett. A vállalat láthatóan törekedett arra, hogy csökkentse a rövid távon lekötött eszközeinek arányát, ezáltal növelve a termelésbe forgatott tőke hasznosulását. Az aktív időbeli elhatárolások minden évben csak kisebb hányadot képviseltek, ami kiegyensúlyozott gazdálkodásra és stabil pénzügyi tervezésre utal.

Az eszközcsoportok arányainak változása tehát azt mutatja, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. tudatosan váltott a rövid távú likviditás biztosításáról a hosszú távú stabil működés és termelési háttér kiépítésére. A befektetett eszközök növekedése a vállalat megerősödését, míg a forgóeszközök arányának mérséklődése a hatékonyság javulását tükrözi. Ez az átrendeződés a vizsgált időszak végére egy kiegyensúlyozott eszközstruktúrát eredményezett, amelyben a vállalat egyszerre képes biztosítani a rövid távú fizetőképességet és a hosszú távú jövedelemtermelő képességet.

8. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

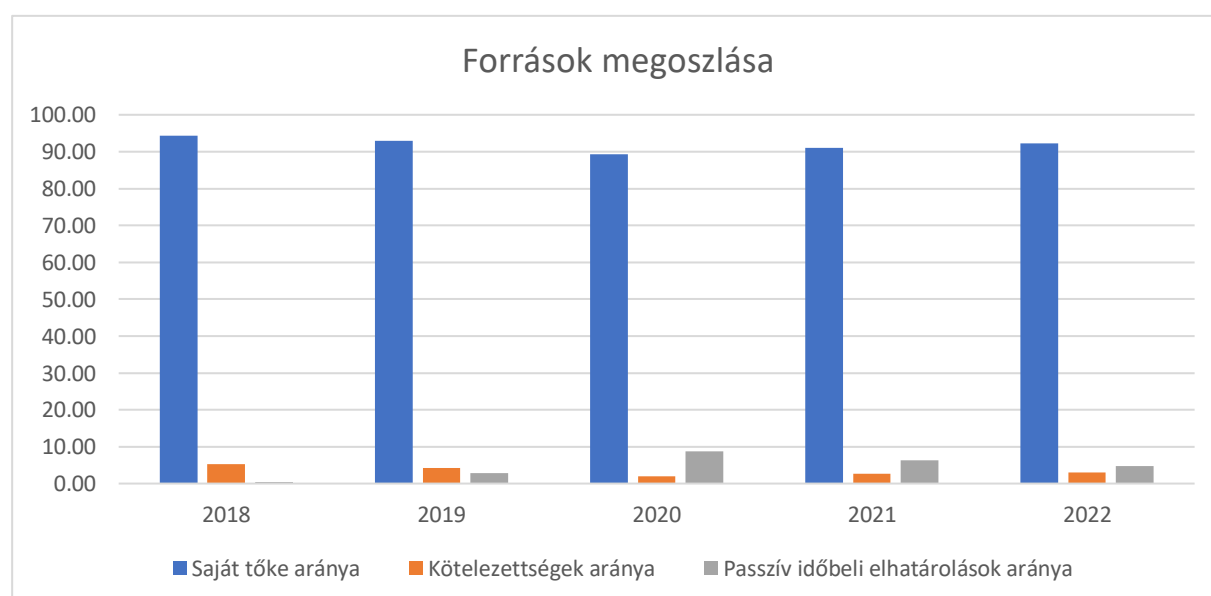
A forgóeszközök összetételének alakulása alapvető információt ad a vállalat likviditásáról és rövid távú fizetőképességéről. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a forgóeszközökön belül legjelentősebb tételt a készletek, illetve a vevőkövetelések alkották. Ez a szerkezet jól tükrözi a társaság tevékenységének jellegét, mivel az alapanyagok (tőzeg, gombaföld-alap, csomagolóanyagok) beszerzése és raktározása, valamint a gyártási és értékesítési folyamat ciklikussága mind nagy mennyiségű forgóeszközt igényel.

A vizsgált időszak elején a készletek aránya viszonylag magas volt, ami a szezonalitással és a termelési kapacitás kihasználtságának ingadozásaival magyarázható. A tőzégkitermelés és a feldolgozás jelentős mértékben függ az időjárási viszonyoktól, ezért a vállalatnak gyakran előre kell termelnie és raktároznia a nyersanyagot, hogy az év későbbi szakaszában is biztosítani tudja a folyamatos kiszolgálást. A későbbi években a készletek aránya mérséklődött, ami a

hatékonyabb készletgazdálkodás és a gyorsabb értékesítési ciklusok eredménye. Ez a változás a forgási sebesség javulásához, valamint a tőkelekötés csökkenéséhez vezetett. A vevőkövetelések részaránya a legtöbb évben stabil maradt, ami arra utal, hogy a társaság vevői fizetési fegyelme összességében kedvező. Ugyanakkor az értékesítés volumenének növekedése a követelések nominális értékének emelkedését is magával hozta. A vállalat pénzügyi helyzetét ez nem veszélyeztette, mivel a rövid távú kötelezettségek szintje kontroll alatt maradt, és a likvid eszközök állománya sem mutatott jelentős csökkenést. A pénzeszközök aránya az évek során mérsékelt mértékben változott, ami arra utal, hogy a vállalat nem törekedett jelentős készpénzállomány felhalmozására, hanem a befolyt forrásokat inkább a működés és fejlesztés finanszírozására fordította. Ez a stratégia a vállalkozás aktív tőkefelhasználását jelzi, ami hosszú távon a jövedelmezőséget támogatja, de a likviditási tartalékokat korlátozhatja.

Mindezek alapján látható, hogy a forgóeszközök szerkezete a Bereki Tőzeg '97 Kft.-nél a vizsgált időszakban kiegyensúlyozottan alakult. A készletek és követelések részaránya a vállalat működési sajátosságaiból fakadóan természetes, míg a pénzeszközök mérsékelt szintje a források tudatos felhasználását mutatja. A forgóeszközök szerkezetének ilyen módon történő optimalizálása hozzájárult a vállalat stabil likviditásának megőrzéséhez és a tőkelekötés csökkentéséhez, ami a hatékony gazdálkodás fontos jele.

9. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A források megoszlásának vizsgálata rávilágít arra, hogy a vállalkozás működését milyen arányban finanszírozza saját tőkéből, illetve idegen forrásokból. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a saját tőke minden évben meghatározó hányadát tette ki a forrásoknak, ami stabil pénzügyi háttérrel és erős tőkeerőt jelez. Ez a szerkezet különösen kedvező a vállalat hosszú távú működése szempontjából, mivel a külső forrásoktól való függés alacsony szintű, és a vállalkozás döntően a belső erőforrásaira támaszkodik a fejlesztések finanszírozásában.

A saját tőke növekedése mögött több tényező is meghúzódhatott. Egyrészt az eredménykimutatások alapján a vállalat évről évre törekedett a nyereséges működés fenntartására, amelyből a felhalmozott eredménytartalék tovább erősítette a tőkeállományt. Másrészt a vállalat vezetése láthatóan óvatos pénzügyi politikát folytatott: a nyereséget nem osztalékként vonták ki, hanem visszaforgatták a tevékenység fejlesztésébe, ami a saját tőke növekedésében is megmutatkozott.

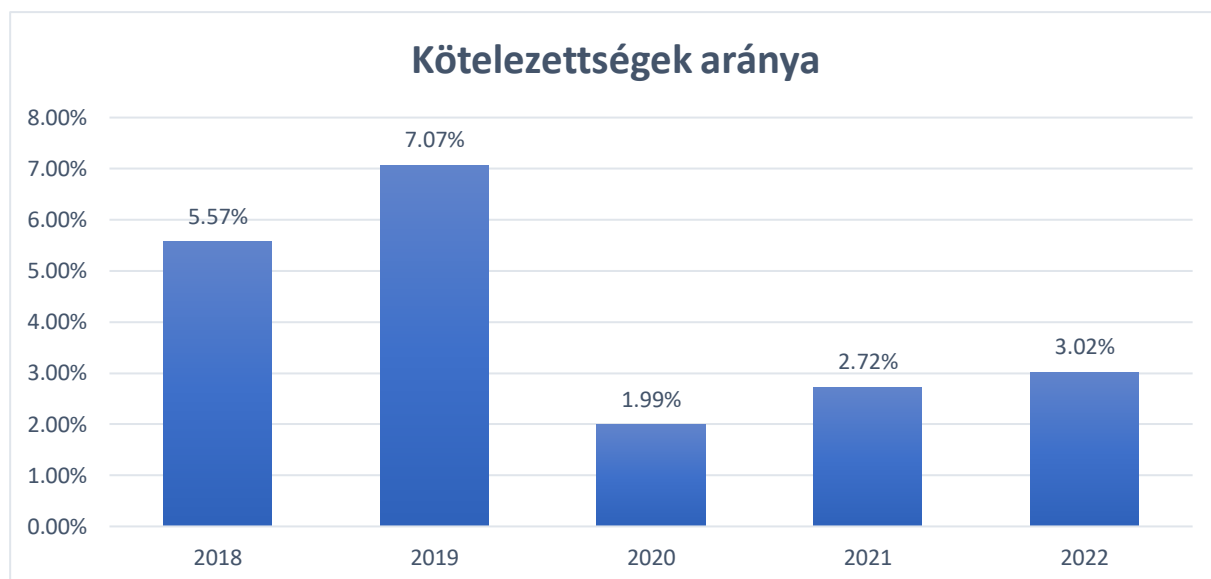
Az idegen források aránya a vizsgált években viszonylag alacsony maradt, és azok döntő részét rövid lejáratú kötelezettségek – főként szállítói tartozások és rövid távú pénzügyi kötelezettségek – tették ki. Ez azt jelzi, hogy a vállalat működéséhez nem kellett nagyarányú hitel- vagy külső finanszírozás igénybevétele. A hosszú lejáratú kötelezettségek minimális szintje a vállalat függetlenségét és alacsony eladósodottságát erősíti, ami biztonságos pénzügyi helyzetet teremt még a piaci ingadozások idején is.

A források szerkezeti stabilitása azért különösen fontos, mert a társaság tevékenysége – a tőzégkitermelés és feldolgozás – jelentős tárgyi eszköz-állományt igényel. A saját tőke túlsúlya tehát nemcsak pénzügyi biztonságot jelent, hanem azt is, hogy a vállalat hosszú távon képes önállóan fenntartani és megújítani termelőeszközeit. A befektetett eszközök és a saját tőke közötti összhang a vizsgált években megmaradt, ami kiegyensúlyozott vagyoni struktúrát és tudatos pénzügyi tervezést mutat.

Az alábbi grafikonról leolvashatjuk, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. forrásszerkezete egészséges és stabil. A saját tőke magas aránya a vállalkozás pénzügyi önállóságát, az idegen tőke alacsony szintje pedig a kockázatkerülő gazdálkodást tükrözi. Ez a finanszírozási szerkezet hosszú távon hozzájárul a hitelképesség megőrzéséhez és a jövőbeni beruházások biztonságos finanszírozásához.

5.2 Pénzügyi helyzet vizsgálata

10. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A kötelezettségek arányának vizsgálata a vállalat pénzügyi stabilitásának és külső forrásokra való ráutaltságának egyik legfontosabb mutatója. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a kötelezettségek aránya tartósan alacsony szinten maradt, ami erős saját tőkével és fegyelmezett gazdálkodással magyarázható. A vállalat nem épített jelentős mértékben idegen forrásokra, inkább a felhalmozott eredménytartalékot és a termelésből származó bevételeket használta finanszírozásra. Ez a konzervatív finanszírozási politika a biztonságos működést támogatja, ugyanakkor a növekedés ütemét is mérsékelheti, hiszen kevesebb külső forrás áll rendelkezésre a fejlesztések gyorsítására.

A rövid lejáratú kötelezettségek – például a szállítói tartozások, rövid távú hitelek és egyéb fizetési kötelezettségek – tették ki a teljes kötelezettségállomány nagy részét. Ezek szintje a vizsgált időszak során csak kisebb mértékű ingadozást mutatott, ami arra utal, hogy a vállalat kiegyensúlyozott kapcsolatot tart fenn partnereivel, és fizetési fegyelme stabil. A rövid távú kötelezettségek alacsony szintje mellett a vállalat likviditása nem került veszélybe, ami azt jelzi, hogy a cég képes volt időben teljesíteni pénzügyi kötelezettségeit, miközben elegendő forgóeszközzel is rendelkezett.

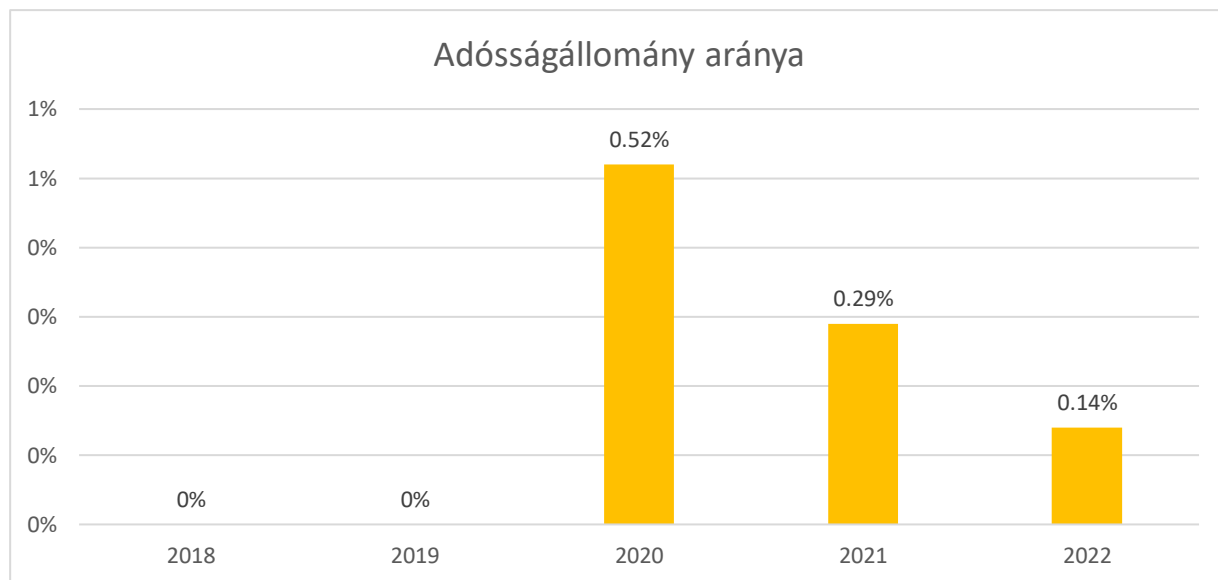
A hosszú lejáratú kötelezettségek aránya a vizsgált időszakban elenyésző volt. Ez különösen kedvező képet mutat, mivel a társaság hosszú távon is megőrizte pénzügyi függetlenségét, és nem kényszerült tartós hitelfinanszírozásra. A mérlegadatokat alapján a hosszú távú források

minimális szintje összhangban van a vállalat tevékenységének természetével: a Bereki Tőzeg '97 Kft. jellemzően saját erőből fedezi beruházásait, így elkerüli a kamatterhek és hitelkockázatok növekedését.

Az eredménykimutatás adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a vállalat jövedelmezősége lehetővé tette a folyamatos forrásképzést, így a kötelezettségek aránya nem kényszerből, hanem tudatos döntés alapján maradt alacsony. A vállalat pénzügyi struktúrája tehát nemcsak stabil, hanem rugalmas is, hiszen a jövőbeni beruházásokhoz szükség esetén még rendelkezésére áll mozgástér az idegen források bevonására.

A Bereki Tőzeg '97 Kft. kötelezettségszerkezete kedvező és biztonságos képet mutat. Az alacsony eladósodottság, a kiegyensúlyozott szállítói kapcsolatok és a hosszú távú hitelek hiánya mind arra utalnak, hogy a vállalat felelősen, előrelátóan és önállóan gazdálkodik, ami a pénzügyi stabilitás egyik legfontosabb pillére.

11. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

Az adósságállomány arányának vizsgálata rávilágít arra, hogy a vállalat tőkeszerkezetében milyen mértékben van jelen az idegen tőke a saját tőkéhez képest, és ez mennyire veszélyezteti a pénzügyi stabilitást. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban az adósságállomány aránya rendkívül kedvező képet mutatott, mivel a hosszú lejáratú kötelezettségek értéke mindvégig alacsony maradt a saját tőkéhez viszonyítva. Ez azt jelzi,

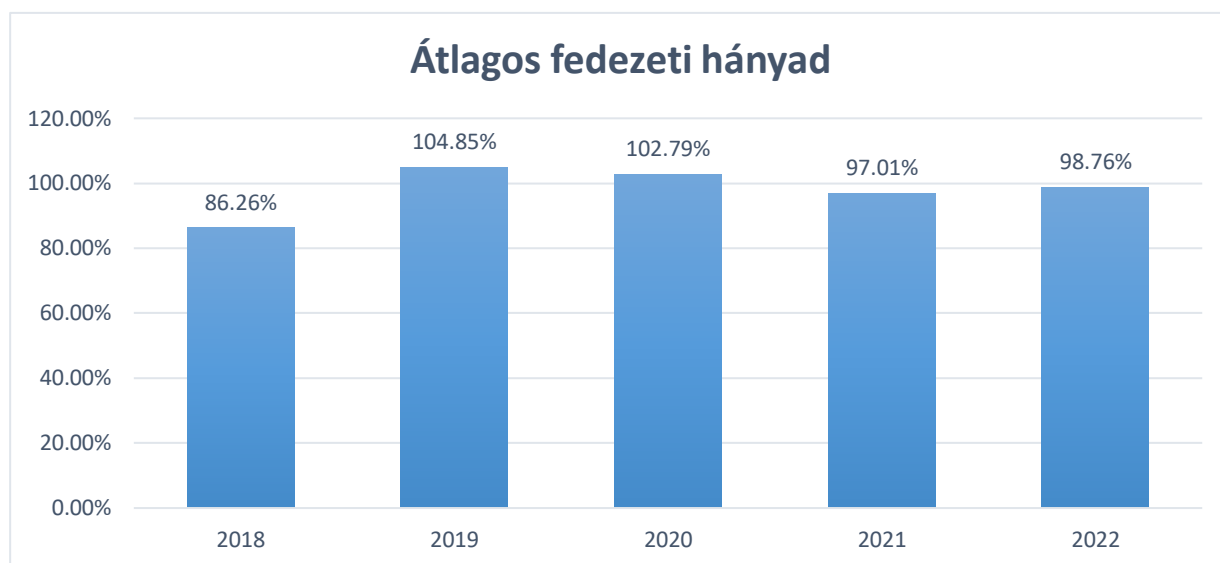
hogy a vállalat a működéséhez és fejlesztéseihez elsősorban belső forrásokra támaszkodott, és tudatosan kerülte a túlzott hitelfelvételt. 2020- ban lízingelt a társaság egy Toyota Proace típusú 9 személyes kisbuszt, amely a hosszú lejáratú hiteleknel megmutatkozik.

A saját tőke folyamatos növekedése az eredményes gazdálkodásnak és a visszaforgatott nyereségnek köszönhető, így a társaság tőkefedezete egyre erősödött. Ezzel párhuzamosan az adósságállomány stabilan alacsony szinten maradt, ami a vállalat hosszú távú pénzügyi függetlenségét erősíti. A cég működése során nem mutatkozott szükség nagyobb külső forrásbevonásra, ami arra utal, hogy a vállalat saját tevékenységéből származó bevételei elegendő fedezetet biztosítottak mind a napi működéshez, mind a fejlesztésekhez.

A hosszú lejáratú kötelezettségek szintje a vizsgált években mindvégig mérsékelt maradt, ami a hitelkitettséget alacsony fokát mutatja. Ez különösen előnyös egy olyan iparágban, ahol a tevékenység erősen szezonális, és a termelés külső körülmények – például időjárási viszonyok – függvénye. A stabil tőkeszerkezet lehetővé tette, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. ne legyen kiszolgáltatva a pénzügyi piacok változásainak vagy a kamatkörnyezet alakulásának, így a gazdasági ingadozások idején is biztonságosan működhessen.

A mérlegadatokat alapján jól látható, hogy a vállalat saját tőkéje minden évben többszörösen meghaladta az idegen források értékét. Ez a tőkestruktúra nemcsak alacsony kockázatú működést biztosít, hanem kedvezően hat a hitelképességre is, mivel a pénzügyi partnerek számára a magas tőkeerő és alacsony eladósodottság a megbízhatóság egyértelmű jele.

Az adósságállomány arányáról a Bereki Tőzeg '97 Kft.-nél elmondható, hogy rendkívül kedvező, a vállalat pénzügyi stabilitása erős és jól megalapozott. A hosszú távú kötelezettségek alacsony szintje a tudatos, felelősségteljes pénzügyi döntések eredménye, amely hosszú távon biztosítja a társaság függetlenségét és önfinanszírozó képességét.

Az átlagos fedezeti hányad a vállalat jövedelmezőségének egyik alapvető mutatója, amely megmutatja, hogy az értékesítés nettó árbevételéből milyen mértékben marad fedezet a fix költségek és a nyereség finanszírozására. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban az átlagos fedezeti hányad viszonylag stabilan alakult, ami a költséggazdálkodás tudatosságát és a termelési hatékonyság állandóságát tükrözi.

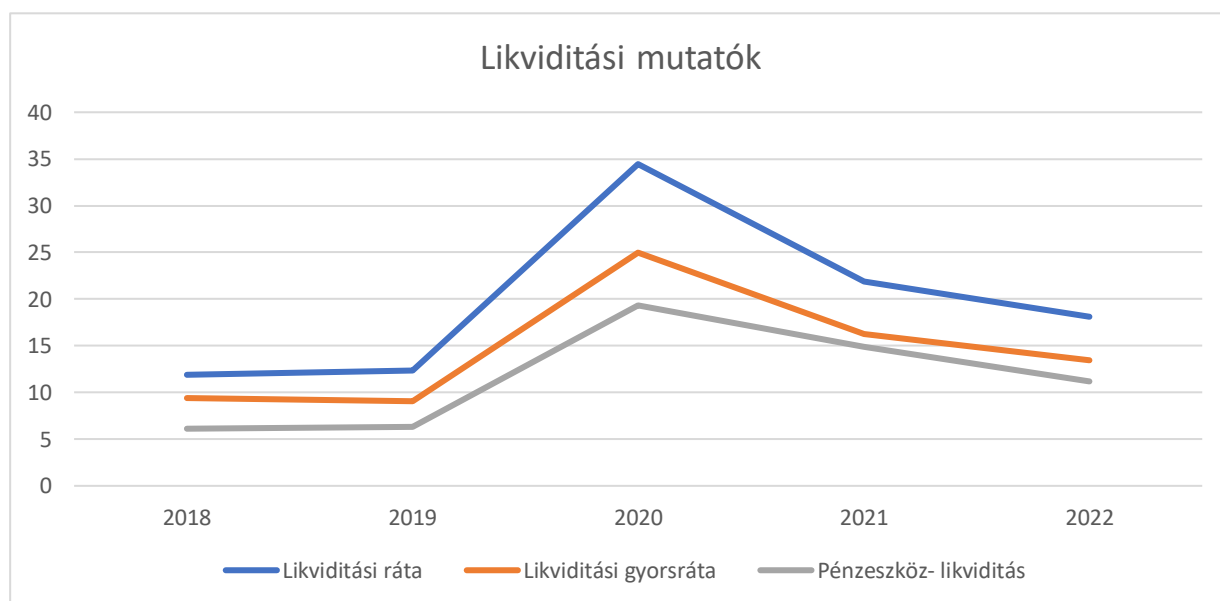
A mutató értékét alapvetően két tényező befolyásolta: az értékesítés nettó árbevétele és az eladott áruk, valamint a saját termelésű készletek előállítási költsége. A vállalat árbevétele az évek során fokozatos növekedést mutatott, ami részben a kereslet bővülésével, részben pedig az árképzési stratégia finomhangolásával magyarázható. A költségek oldalán ugyanakkor az alapanyagárak és a szállítási költségek emelkedése időszakonként nyomást gyakorolt a fedezetre, különösen a gazdasági környezet változásai és az infláció hatásai miatt. Ennek ellenére a társaság képes volt megtartani a stabil működési eredményét, ami a hatékony költségkontrollnak és a termelés optimalizálásának köszönhető.

A fedezeti szint alakulása mögött a vállalat működési stratégiája is jól kirajzolódik. A Bereki Tőzeg '97 Kft. elsősorban saját gyártású termékeit értékesíti, amelyek előállítása során a technológiai fejlesztések és a géppark korszerűsítése révén sikerült mérsékelni az egységnyi termékre jutó költségeket. A feldolgozott tőzeg- és gombaföld-termékek iránti stabil piaci kereslet szintén hozzájárult ahhoz, hogy a fedezeti hányad ne szenvedjen jelentős visszaesést még a költségnövekedés időszakaiban sem.

Az eredménykimutatások alapján az is látható, hogy az üzemi szintű eredmény és az árbevétel közötti arány kedvezően alakult, ami azt mutatja, hogy a vállalat értékesítési tevékenysége nyereséges, és a bevételek megfelelően fedezik a működés költségeit. A fedezeti hányad kiegyensúlyozott szintje tehát a hosszú távon fenntartható jövedelmezőséget támasztja alá, és egyben azt is jelzi, hogy a vállalat jól alkalmazkodik a változó piaci feltételekhez.

Megállapítható, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. átlagos fedezeti hányada a vizsgált időszakban stabilitást és hatékonyságot tükröz. A vállalat képes volt úgy növelni árbevételét és fenntartani jövedelmezőségét, hogy közben a költségek emelkedését is sikeresen kezelte. Ez a mutató megerősíti, hogy a társaság gazdálkodása hosszú távon is fenntartható, és a fedezeti szint elegendő biztonságot nyújt a további fejlesztések finanszírozásához.

13. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A likviditási mutatók vizsgálata a vállalat rövid távú fizetőképességének és pénzügyi egyensúlyának megítéléséhez elengedhetetlen. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a likviditási mutatók értékei összességében kedvező képet mutatnak: a társaság mindvégig képes volt rövid távú kötelezettségeit a rendelkezésre álló forgóeszközeiből fedezni, ami a stabil pénzügyi háttér és a tudatos eszközgazdálkodás eredménye.

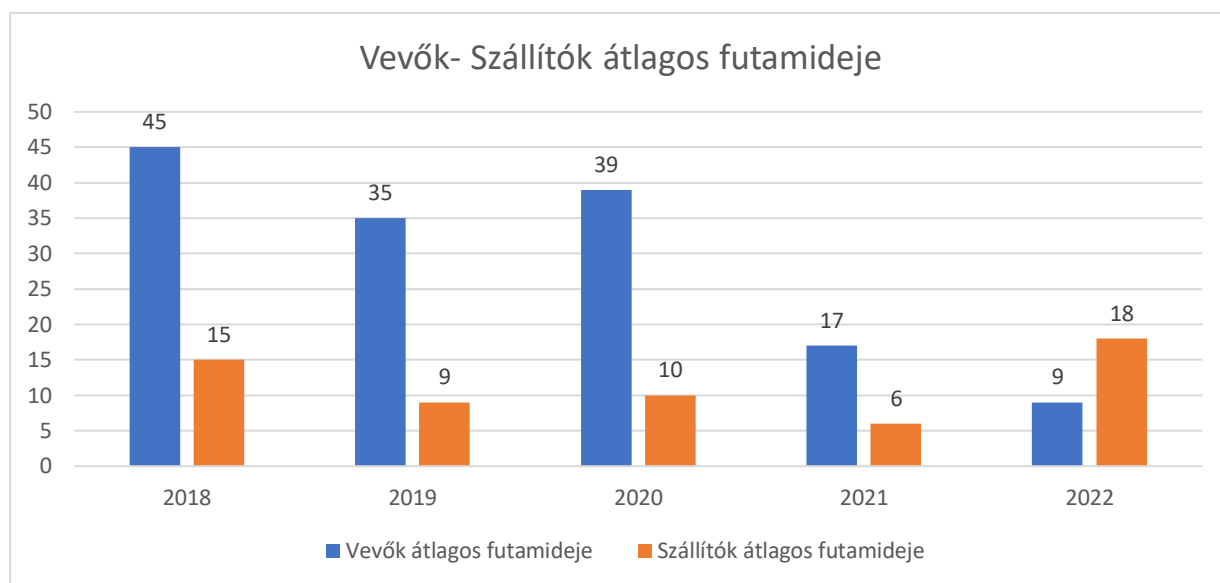
A likviditási ráta alakulása arra utal, hogy a vállalat forgóeszközei – elsősorban a készletek, követelések és pénzeszközök – megfelelő fedezetet biztosítottak a rövid lejáratú

kötelezettségekre. Az értékek a vizsgált időszak során kisebb ingadozást mutattak, ami természetes egy olyan iparágban, ahol a termelés és értékesítés ciklikussága az év különböző szakaszaiban eltérő pénzügyi igényeket támaszt. A vállalat azonban minden évben fenntartotta a kiegyensúlyozott likviditási helyzetet, elkerülve a túlzott eladósodást vagy a forráshiányos állapotokat.

A gyorsráta alakulása szintén stabil pénzügyi helyzetre utal. A készletek nélkül számított mutató azt mutatja, hogy a vállalat a rövid távon legkönnyebben pénzzé tehető eszközeivel – vevőkövetelések, pénzeszközök – is képes volt a kötelezettségei fedezésére. Ez különösen pozitív jel, hiszen a Bereki Tőzeg '97 Kft. tevékenysége nagy készletállománnyal jár, így az, hogy még e készletek nélkül is megfelelő likviditást tudott fenntartani, a hatékony pénzügyi irányítás bizonyítéka.

A likviditás stabilitása mögött több tényező is meghúzódik. Egyrészt a vállalat következetes készletgazdálkodási és vevőkezelési gyakorlata segítette a pénzügyi egyensúly megőrzését. A szállítói és vevői kapcsolatok kiegyensúlyozottak maradtak, ami a fizetési határidők betartásában és a kintlévőségek alacsony kockázatában is megmutatkozott. Másrészt a társaság nem alkalmazott nagymértékű hitelfinanszírozást, így elkerülte a likviditást veszélyeztető kamatterheket és tőkefizetési kötelezettségeket.

A Bereki Tőzeg '97 Kft. likviditási mutatói a vizsgált években stabil, egészséges pénzügyi helyzetet tükröznek. A vállalat képes volt biztosítani rövid távú kötelezettségeinek teljesítését anélkül, hogy működési problémák merültek volna fel, miközben a forgóeszközök szerkezete és forgási sebessége is hatékony maradt. Ez a kiegyensúlyozott pénzügyi stratégia hosszú távon is hozzájárul a cég megbízhatóságához és piaci stabilitásához.

A vevő- és szállítói futamidők vizsgálata a vállalat pénzforgalmi helyzetének és működési hatékonyságának fontos mutatója. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a vevőkövetelések és a szállítói kötelezettségek átlagos futamideje között végig kiegyensúlyozott kapcsolat volt megfigyelhető, ami a stabil pénzügyi menedzsment és a tudatos likviditáskezelés eredménye.

A vevők átlagos fizetési ideje alapvetően meghatározza, hogy a vállalat milyen gyorsan jut hozzá az értékesítéseiből származó bevételekhez. A Bereki Tőzeg '97 Kft.-nél ez az időtartam a legtöbb évben mérsékelt szinten mozgott, ami arra utal, hogy a társaság vevői fizetési fegyelme megfelelő. Bár az értékesítések volumene a vizsgált időszakban nőtt, a vállalat nem kényszerült jelentős kintlévőségek finanszírozására, így a forgótőke-lekötés nem okozott likviditási problémát. Az eredménykimutatás adatai szerint a növekvő árbevétel mellett sem nőtt aránytalanul a követelések értéke, ami a hatékony számlázási és behajtási folyamatokat tükrözi.

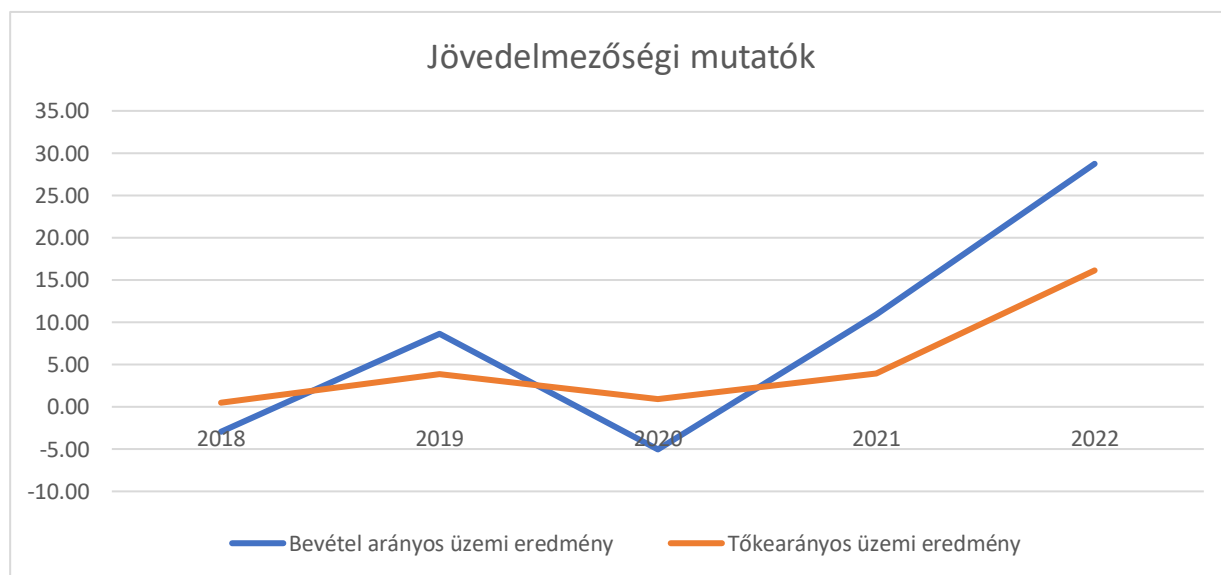
A szállítói kötelezettségek futamideje a legtöbb évben közel azonos vagy némileg hosszabb volt, mint a vevői kintlévőségek ideje. Ez kedvező működési egyensúlyt jelez, hiszen a vállalat így biztosítani tudta, hogy a vevőktől befolyó összegek fedezzék a szállítók felé fennálló fizetési kötelezettségeket. A szállítókkal fennálló kapcsolatok stabilitása és a fizetési határidők betartása a Bereki Tőzeg '97 Kft. megbízhatóságát erősítette, ami hosszú távon a jó partneri viszonyok fenntartásában is meghatározó szerepet játszik.

A futamidők közötti arányok elemzése arra is rámutat, hogy a vállalat pénzügyi folyamatai jól ütemezettek voltak: nem alakult ki finanszírozási feszültség, és a beérkező bevételek időben fedezték a kifizetéseket. A társaság működését így nem a rövid lejáratú hitelek, hanem a saját források és az ügyfelektől származó bevételek biztosították.

Összességében elmondható, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. vevő- és szállítói futamidejei között fennálló egyensúly a tudatos pénzügyi irányítás és a stabil ügyfélkapcsolatok eredménye. A kiegyensúlyozott cash-flow ciklus hozzájárult ahhoz, hogy a vállalat a vizsgált időszakban folyamatosan megőrizze fizetőképességét, elkerülve a likviditási problémákat, és biztos alapot teremtsen a hosszú távú növekedéshez.

5.3 Jövedelmezőség vizsgálata

15. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A jövedelmezőségi mutatók átfogó képet adnak arról, hogy a vállalat mennyire hatékonyan képes az erőforrásait nyereség termelésére fordítani. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a jövedelmezőségi mutatók kisebb ingadozások mellett is kedvező tendenciát mutattak, ami a stabil működési háttér és a tudatos pénzügyi irányítás eredménye.

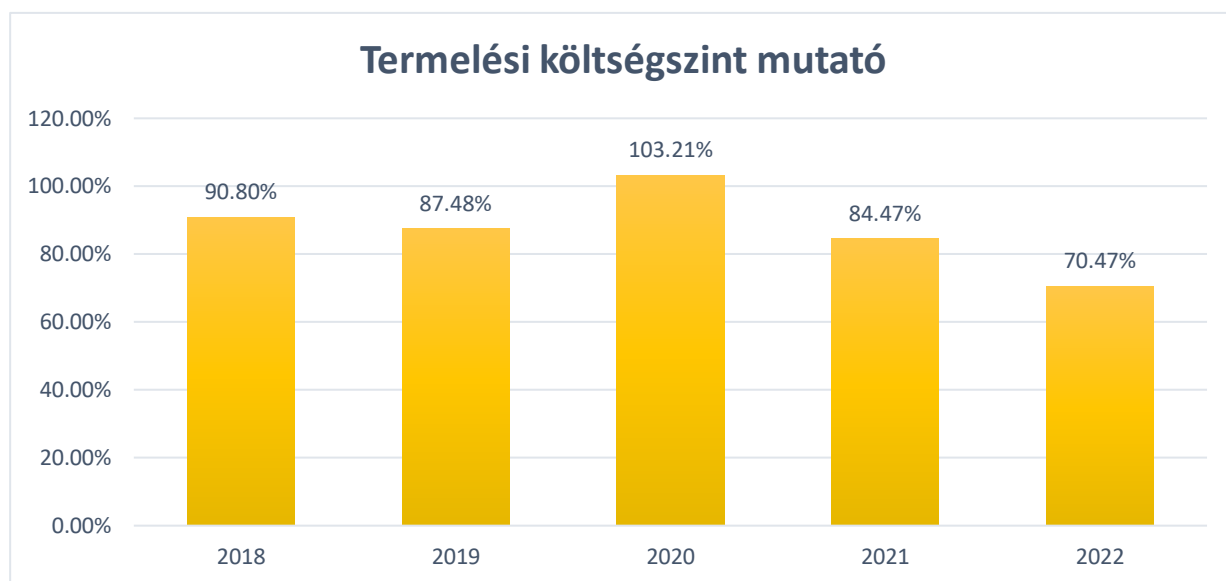
Az árbevétel-arányos nyereség (ROS) a vizsgált években jellemzően pozitív tartományban maradt, bár előfordultak olyan időszakok, amikor a nyereség visszaesett. Ennek oka az alapanyag- és energiaköltségek emelkedése, illetve az inflációs nyomás volt, amelyek a

költségek növekedésén keresztül csökkentették a profitmarzsot. Ugyanakkor a vállalat gyorsan reagált ezekre a piaci kihívásokra, többek között a termelési folyamatok racionalizálásával, valamint a fajlagos költségek csökkentését célzó intézkedésekkel. Ennek köszönhetően a jövedelmezőség vissza tudott erősödni, és az értékesítés eredménye ismét növekvő pályára állt.

Az eszközarányos nyereség (ROA) mutató szintén a hatékony eszközhasznosítást tükrözte. Bár a befektetett eszközök állománya a vizsgált években nőtt – elsősorban a technológiai fejlesztések és gépberuházások miatt –, az ezekből származó többlettermelés és bevétel ellensúlyozni tudta a tőkelekötést. Ez azt mutatja, hogy a vállalat az eszközeit nem pusztán fenntartja, hanem azokkal aktívan és eredményesen gazdálkodik, így a beruházások valódi értéket teremtenek, nem csupán eszközállomány-növekedést.

A saját tőke arányos nyereség (ROE) a vizsgált időszakban stabil, de visszafogott szinten mozgott. Ez részben annak köszönhető, hogy a vállalat nem alkalmazott jelentős mértékű idegen tőkét, így a pénzügyi tőkeáttétel hatása korlátozott volt. Másrészt a cég a nyereség jelentős részét visszaforgatta a fejlesztésekbe, ahelyett hogy osztalékként kifizette volna, ami bár rövid távon mérsékli a ROE-t, hosszabb távon a stabilitást és a fenntartható növekedést szolgálja.

A jövedelmezőségi mutatók összességében azt tükrözik, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. kiegyensúlyozott gazdálkodást folytat: képes volt alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez, miközben megőrizte a működés hatékonyságát. A vállalat jövedelmezősége nem extrém magas, de stabil és fenntartható, ami hosszú távon a pénzügyi megbízhatóság és a biztonságos növekedés alapja.

A termelési költség szint mutató az értékesítés nettó árbevételéhez viszonyítva mutatja meg, hogy a vállalat bevételeiből mekkora hányadot emészt fel a termelési és működési költségek finanszírozása. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a költség szint alakulása egyértelműen tükrözte a gazdasági környezet változásait és a vállalat belső hatékonysági törekvéseit is.

A vizsgált időszak elején a költség szint némileg magasabb volt, ami több tényezővel is magyarázható. Egyrészt a nyersanyag- és szállítási költségek emelkedése, valamint a bérköltségek növekedése közvetlenül befolyásolta a termelési ráfordításokat. Másrészt a vállalat a termelőkapacitás bővítéséhez és korszerűsítéséhez kapcsolódó beruházások miatt átmenetileg magasabb költség szintet vállalt, amely azonban hosszabb távon a hatékonyság javulását szolgálta.

A későbbi években a költség szint fokozatos csökkenése figyelhető meg, ami a hatékonyabb gazdálkodás és a tudatos költségkontroll eredménye. A Bereki Tőzeg '97 Kft. egyre nagyobb figyelmet fordított a termelési folyamatok optimalizálására, a gépek energiahatékony működtetésére, valamint az anyagfelhasználás racionalizálására. Ezzel párhuzamosan a logisztikai folyamatok javítása és a szállítói kapcsolatok stabilizálása is hozzájárult a kiadások mérsékléséhez.

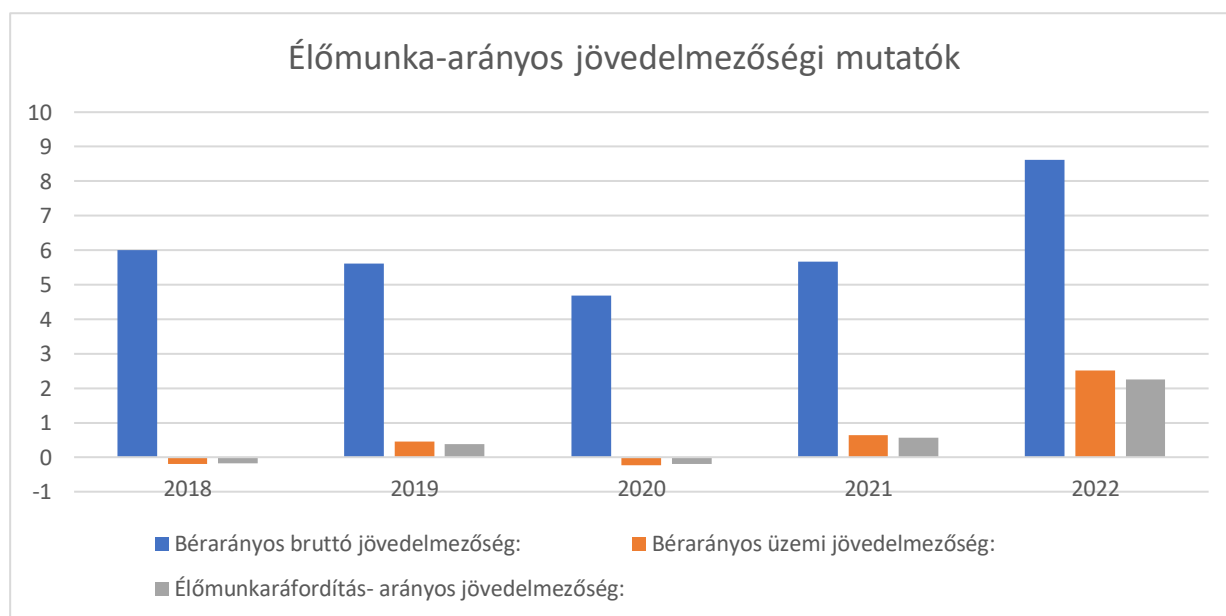
Fontos tényező volt továbbá, hogy a vállalat tevékenysége erősen szezonális, ezért az időszakos termelési költségek és a készletek változása is hatással van a mutató alakulására. A

szezonálisból adódó ingadozások ellenére a vállalat képes volt fenntartani a költségek és bevételek közötti arányt, ami a pénzügyi tervezés megbízhatóságát és a működés stabilitását mutatja.

Az eredménykimutatás alapján a működési eredmény fokozatos javulása egyértelműen a költségszint mérséklődésének köszönhető. A termelési költségek hatékony kezelése hozzájárult a jövedelmezőség megőrzéséhez, még a kedvezőtlenebb gazdasági környezet ellenére is.

Megfigyelhetjük, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. termelési költségszint mutatójának alakulása kedvező képet mutat. A vállalat képes volt megőrizni gazdaságosságát, miközben a költségnövekedés külső hatásait – például az inflációt, energiaár-emelkedést és szállítási költségeket – belső hatékonysági intézkedésekkel ellensúlyozta. Ez a tudatos költségmenedzsment a jövőbeni jövedelmezőség szempontjából is erős alapot biztosít.

17. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

Az élőmunka-arányos jövedelmezőség azt mutatja meg, hogy a vállalat milyen hatékonysággal képes a munkaerő-ráfordításokat jövedelemmé alakítani. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében ez a mutató a vizsgált időszakban fokozatosan javuló tendenciát mutatott, ami a termelékenység növekedésére és a humán erőforrás hatékonyabb kihasználására utal.

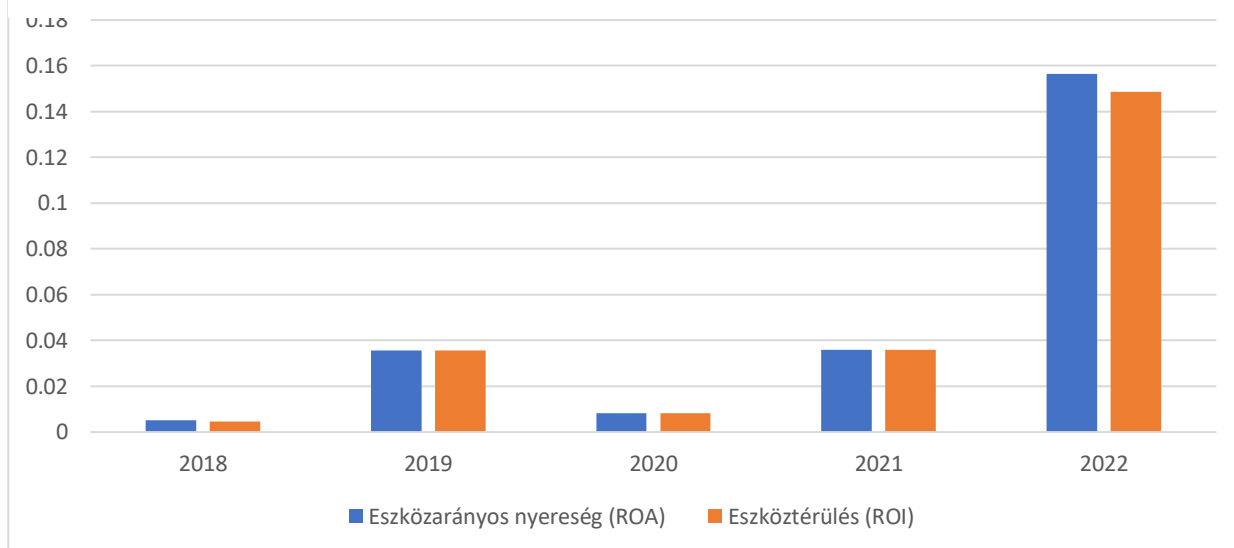
A vállalat tevékenységének sajátossága, hogy a termelési folyamatokban az emberi munka és a gépi kapacitás szorosan összekapcsolódik. A vizsgált években a vállalat gépparkjának fejlesztése, az automatizálás és a korszerűbb technológiák bevezetése lehetővé tette, hogy ugyanannyi munkaerő nagyobb teljesítményt érjen el. Ennek köszönhetően az egy főre jutó hozzáadott érték és az árbevétel is növekedett, miközben a személyi jellegű ráfordítások aránya mérsékelten maradt.

A költség szerkezetben a bérköltségek enyhe növekedése ugyan megfigyelhető volt, de ez nem járt együtt a jövedelmezőség romlásával. Éppen ellenkezőleg: a magasabb bérköltség részben a szakképzett munkaerő megtartásához, részben pedig a teljesítményalapú bérezéshez kapcsolódott, ami ösztönzően hatott a munkavégzés hatékonyságára. Ez a stratégia hosszabb távon hozzájárult a vállalat stabil működéséhez és alacsony fluktuációs rátájához is.

A mutató alakulásában a termelési volumen növekedése is meghatározó szerepet játszott. Az árbevétel emelkedése, valamint a költségek kontroll alatt tartása lehetővé tette, hogy az egy munkavállalóra jutó jövedelmezőség folyamatosan javuljon. Az eredménykimutatás szerint a vállalat minden évben pozitív üzemi eredményt ért el, ami azt mutatja, hogy a munkaerő-ráfordítások megtérülése stabil és kiszámítható maradt.

Elemzésem alapján az élőmunka-arányos jövedelmezőség kedvezően alakult a vizsgált időszakban. A Bereki Tőzeg '97 Kft. hatékonyan tudta kombinálni a technológiai fejlesztéseket és az emberi erőforrásokat, ami növelte a munkatermelékenységet és javította a nyereségességet. A vállalat ezzel megerősítette versenyképességét, miközben hosszú távon is fenntartható foglalkoztatási struktúrát alakított ki.

17. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók – elsősorban a ROA (Return on Assets) és a ROI (Return on Investment) – azt mutatják meg, hogy a vállalat milyen hatékonysággal képes a rendelkezésére álló eszközállományt és befektetéseket nyereség termelésére felhasználni. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében ezek a mutatók a vizsgált időszakban kisebb ingadozások mellett is kedvező képet mutattak, ami a stabil eszközgazdálkodás és a kiegyensúlyozott beruházási stratégia eredménye.

A ROA mutató értéke azt jelzi, hogy a vállalat milyen mértékben képes volt az összes eszközével jövedelmet előállítani. A vizsgált időszakban a Bereki Tőzeg '97 Kft. eszközállománya folyamatosan bővült, főként a gépek, berendezések és ingatlanok fejlesztésének köszönhetően. Ez a bővülés rövid távon mérsékelhette az eszközarányos megtérülést, hiszen a beruházások költségei azonnal megjelennek, míg a hozzájuk kapcsolódó bevételek fokozatosan realizálódnak. Hosszabb távon azonban ezek a fejlesztések hozzájárultak a termelékenység növekedéséhez és az üzemi eredmény javulásához, így a ROA mutató ismét emelkedő irányt vett.

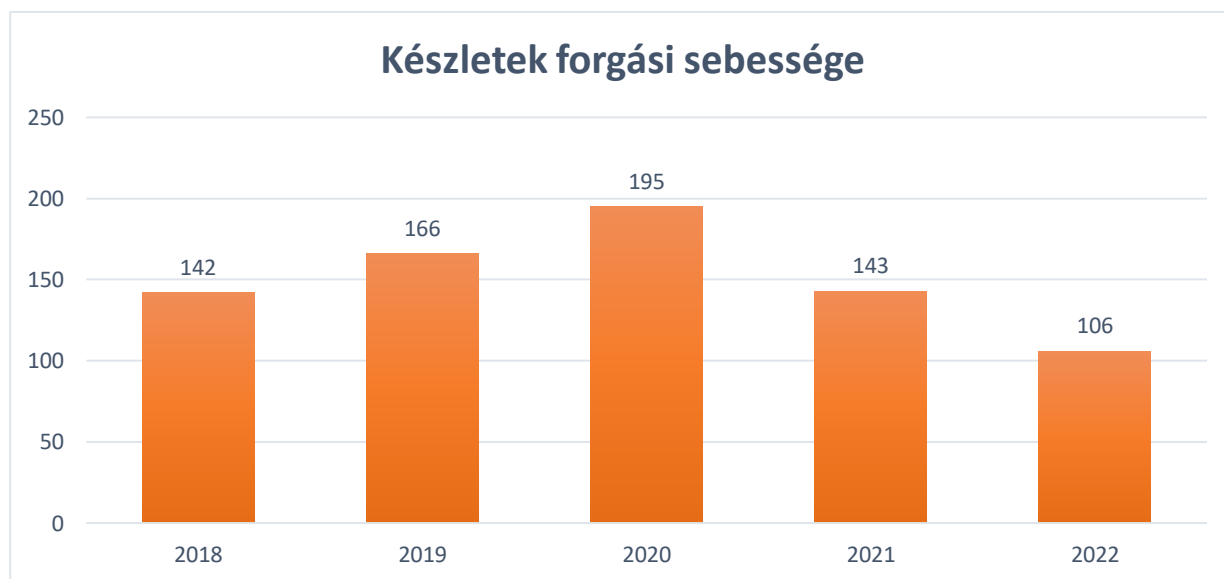
A ROI mutató, amely a befektetések megtérülését méri, szintén pozitív tendenciát mutatott. A vállalat beruházásai – különösen az új feldolgozógépek és a csomagolótechnológia korszerűsítése – nemcsak a termelési kapacitást növelték, hanem a termékminőséget és az energiahatékonyságot is javították. Ennek eredményeként a befektetett tőke gyorsabban térült meg, ami a vállalat hosszú távú jövedelmezőségét és versenyképességét erősítette.

Az eszközarányos megtérülés alakulása szorosan összefügg a vállalat költséggazdálkodásával és árbevétel-növekedésével is. Az eredménykimutatás alapján a Bereki Tőzeg '97 Kft. képes volt úgy növelni bevételeit, hogy közben a költségeket kordában tartotta, így a nettó eredmény arányosan javult az eszközállományhoz viszonyítva. Ez a hatékony eszközhasznosítás a vállalat erős operatív irányítását és tudatos pénzügyi döntéshozatalát tükrözi.

Megállapítható, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. eszközarányos jövedelmezősége stabil és hosszú távon is fenntartható. A vállalat beruházási politikája nem rövid távú nyereségre, hanem fokozatos kapacitásépítésre és értékteremtésre épül, ami biztosítja, hogy a befektetett tőke folyamatosan megtérüljön, és a vállalat versenyelőnyét hosszú távon is megőrizze.

5.4 Hatékonyság vizsgálata

18. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A készletek forgási sebessége azt mutatja meg, hogy a vállalat milyen gyorsan tudja értékesíteni a készleteit, vagyis mennyi idő alatt térülnek meg a raktárban tárolt termékekbe és alapanyagokba fektetett források. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban a készletek forgási sebessége mérsékelt javulást mutatott, ami a hatékonyabb készletgazdálkodás és az értékesítési folyamatok optimalizálásának eredménye.

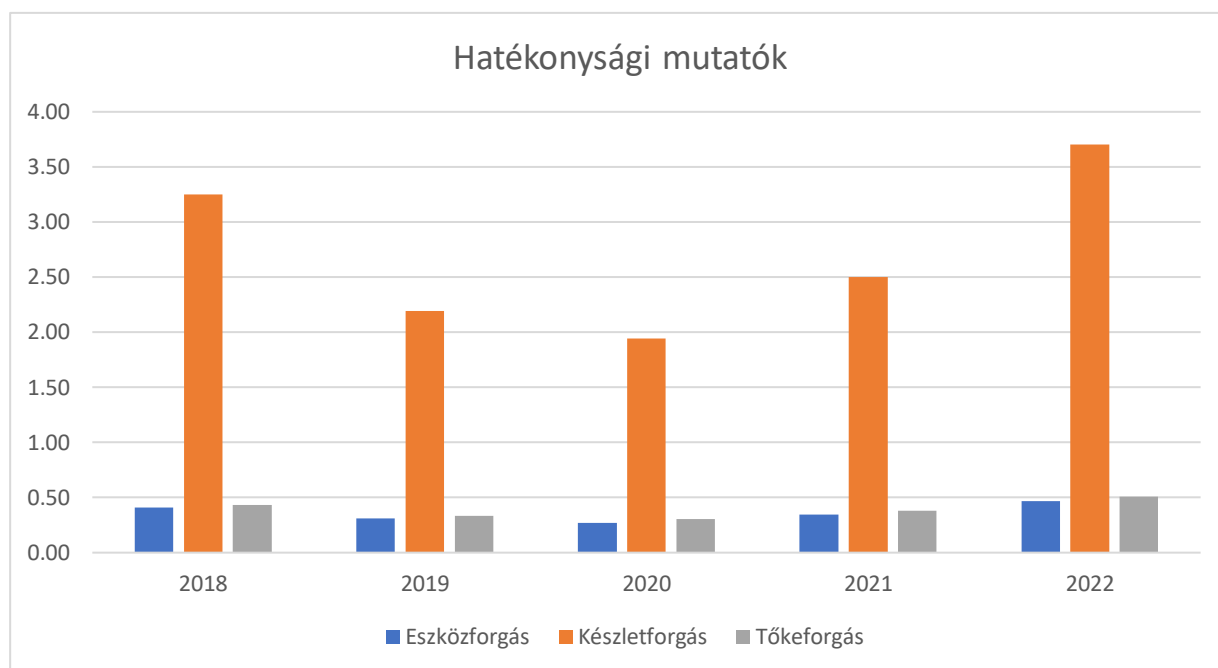
A vállalat tevékenységének jellegéből adódóan – tőzegkitermelés, feldolgozás és gombaföld gyártás – a készletek szintje szezonálisan erősen ingadozhat. Az alapanyagokat gyakran előre

kell kitermelni és tárolni, hogy az év későbbi szakaszaiban is biztosítható legyen a folyamatos értékesítés. Ez természetesen növeli a raktározási időt, és ezzel együtt lassíthatja a készletek forgását. A Bereki Tőzeg '97 Kft. azonban az elmúlt években több olyan intézkedést is bevezetett, amelyek célja a készletezési idő csökkentése és a források hatékonyabb lekötése volt.

A készletgazdálkodás javulásához hozzájárult a termelési ütemezés pontosítása, az értékesítési előrejelzések finomítása és a raktárkészlet folyamatos nyomon követése. Ezek a lépések lehetővé tették, hogy a vállalat csökkentse a felesleges készleteket, miközben továbbra is biztosítani tudta a vevők kiszolgálását. Ennek eredményeként a készletek forgási ideje rövidült, ami javította a vállalat likviditását és csökkentette a forgótőke-lekötést.

Az eredménykimutatás adatai alapján a gyorsabb készletforgás pozitívan hatott az árbevétel és a működési eredmény alakulására is. A rövidebb forgási ciklusok révén a tőke gyorsabban visszatért a vállalat működésébe, ami növelte a bevéeltermelő képességet. Ez különösen fontos egy olyan iparágban, ahol a termelés nagy anyagigénnyel jár, és a készletek finanszírozása jelentős forrásokat igényel.

Elmondható, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. készleteinek forgási sebessége kedvezően alakult a vizsgált időszakban. A vállalat tudatos készletgazdálkodása és a termelés-értékesítés összehangolása hozzájárult a hatékonyabb forrásfelhasználáshoz, a likviditás javulásához és a pénzügyi stabilitás megerősítéséhez. Ez a mutató is azt erősíti, hogy a társaság működése kiegyensúlyozott, és a gazdálkodási döntései hosszú távon is fenntarthatóak.

A hatékonysági mutatók elemzése azt vizsgálja, hogy a vállalat mennyire eredményesen használja fel az erőforrásait – vagyis milyen gyorsan és hatékonyan képes a befektetett eszközöket, készleteket és tőkét árbevételé alakítani. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban ezek a mutatók kedvező irányba mozdultak el, ami a működés stabilitását és a gazdálkodás tudatos racionalizálását tükrözi.

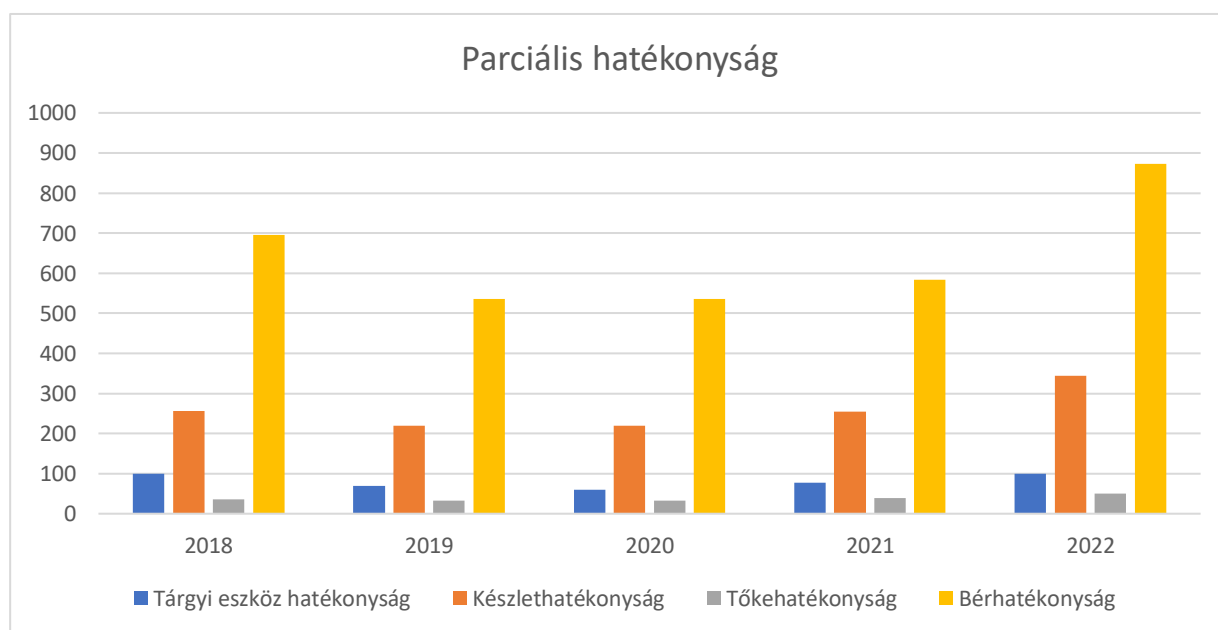
Az eszközfordási sebesség mutató azt jelzi, hogy a vállalat eszközállománya milyen mértékben járul hozzá az árbevétel termeléséhez. A vizsgált évek során az eszközfordás mérsékelte, de stabil növekedést mutatott. Ez azt jelenti, hogy a vállalat az eszközeit egyre hatékonyabban használta, és a beruházások valóban termelő jellegűek voltak. A termelés technológiai fejlesztései, a géppark korszerűsítése, valamint a folyamatoptimalizálás mind hozzájárultak ahhoz, hogy az eszközök nagyobb hozzáadott értéket termeljenek.

A készletfordási mutató alakulása is javuló tendenciát mutatott, ami a hatékonyabb készletgazdálkodás és az értékesítési folyamatok jobb ütemezésének eredménye. A vállalat a termelési ciklusokat és az alapanyag-beszerezéseket összehangolta a piaci igényekkel, így elkerülte a felesleges készletfelhalmozást. A gyorsabb készletfordás nemcsak a tárolási költségeket csökkentette, hanem javította a likviditást is, mivel a lekötött tőke gyorsabban visszaáramlott a működésbe.

A tőkeforgási mutató a vállalat forrásainak hasznosítási hatékonyságát méri. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében ez a mutató arra utal, hogy a saját tőkével és idegen forrásokkal finanszírozott eszközökből mennyi árbevételt sikerült előállítani. A mutató értékei az évek során fokozatosan javultak, ami a vállalat forrásfelhasználásának hatékonyságát és az eszköz–forrás szerkezet egyensúlyát erősíti. A vállalat a rendelkezésére álló tőkét nem tartalékolta, hanem aktívan forgatta vissza a termelésbe és fejlesztésekbe, ezzel növelve a bevételtermelő képességét.

A három mutató együtt értelmezve jól mutatja a Bereki Tőzeg '97 Kft. működési filozófiáját: a vállalat nem a gyors, rövid távú nyereségre törekszik, hanem a hosszú távon fenntartható, kiegyensúlyozott fejlődésre. A folyamatos, mérsékelt javulás mindhárom hatékonysági mutatóban azt bizonyítja, hogy az eszközök, készletek és források felhasználása egyre összehangoltabb és gazdaságosabb lett. A Bereki Tőzeg '97 Kft. hatékonysági mutatói a vizsgált időszakban stabil, fejlődő pályát jeleznek. A vállalat működése jól szervezett, a tőke- és eszközfelhasználás tudatos, a termelési folyamatok pedig egyre inkább optimalizáltak. Ez a hosszú távú stratégiai szemlélet biztos alapot teremt a további növekedéshez és a versenyképesség megőrzéséhez.

20. ábra Beszámolók alapján saját szerkesztés

A parciális hatékonysági mutatók a vállalat gazdasági teljesítményének részletesebb vizsgálatát teszik lehetővé, mivel megmutatják, hogy az egyes erőforrások (tárgyi eszközök, készletek, tőke, munkaerő) milyen mértékben járultak hozzá a bevételtermeléshez és a jövedelmezőséghez. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a vizsgált időszakban ezek a mutatók többnyire kedvező irányú változásokat jeleztek, ami a vállalat hatékonyságának fokozatos javulását és a termelési folyamatok tudatos szervezését tükrözi.

A tárgyi eszköz hatékonysága a vállalat eszközgazdálkodásának eredményességét méri, vagyis azt, hogy a rendelkezésre álló gépek, berendezések és ingatlanok milyen mértékben képesek árbevételt termelni. A vizsgált években kisebb ingadozások voltak megfigyelhetők, ami összefügg a vállalat beruházási ciklusaival és a termelési volumen alakulásával. Az új eszközök beszerzése és a géppark korszerűsítése átmenetileg növelte a befektetett eszközök állományát, ami a hatékonysági mutatóban időszakos visszaesést eredményezett. Hosszabb távon azonban ezek a fejlesztések a termelékenység javulását hozták, ami a későbbi években már egyértelműen érezhető volt.

A készlethatékonyság a vállalat forgótőke-gazdálkodásának egyik kulcsterülete. A Bereki Tőzeg '97 Kft. esetében a készletek hatékonysága az évek során javuló tendenciát mutatott, ami arra utal, hogy a vállalat egyre gyorsabban tudta értékesíteni a raktáron lévő termékeit. Ez a kedvező változás részben annak köszönhető, hogy a vállalat pontosabban tudta ütemezni a termelést és a kiszállítást, így elkerülte a készletfelhalmozást, csökkentve a raktározási költségeket. Az optimalizált készletgazdálkodás közvetlenül hozzájárult a likviditás javulásához is.

A tőkehatékonyság a vállalat forrásainak felhasználási eredményességét méri. A mutató növekedése azt jelzi, hogy a vállalat a rendelkezésére álló tőkét (saját és idegen forrásokat egyaránt) hatékonyabban tudta árbevétellé alakítani. A Bereki Tőzeg '97 Kft. pénzügyi stabilitása és mérsékelt eladósodottsága lehetővé tette, hogy a működés finanszírozása kiegyensúlyozott maradjon, miközben a bevételek folyamatosan emelkedtek. Ez a hatékonyság javulásának egyik kulcstényezője volt, hiszen a vállalat nem kényszerült külső forrásbevonásra, mégis növelni tudta termelési kapacitását.

A bérhatékonyság alakulása különösen kedvező képet mutat. Ez a mutató azt vizsgálja, hogy a kifizetett bérek és járulékok milyen mértékben járulnak hozzá a vállalat eredményéhez. A Bereki Tőzeg '97 Kft.-nél az utóbbi években a bérhatékonyság kifejezetten javult, ami azt

mutatja, hogy a munkavállalók teljesítménye és a termelés hatékonysága arányosan növekedett a kifizetett munkabérekkel. A vállalat kis létszámú, de jól szervezett munkaerő-állománnyal dolgozik, amelynek szakmai tapasztalata és a munkafolyamatok pontos szervezése jelentősen hozzájárul a termelékenység növeléséhez.

Összességében a Bereki Tőzeg '97 Kft. parciális hatékonysági mutatói azt bizonyítják, hogy a vállalat működése kiegyensúlyozott és hosszú távon fenntartható. Az eszközök, készletek, tőke és munkaerő együttesen hatékonyan járulnak hozzá az árbevétel és a jövedelmezőség növekedéséhez. Kiemelendő, hogy a vállalat nem egyetlen tényezőre építette hatékonyságát, hanem átfogó, több területet érintő fejlesztésekkel érte el a stabil növekedést. Ez a stratégiai szemlélet biztos alapot teremt a jövőbeni versenyképesség megőrzéséhez és a piaci pozíció további erősítéséhez.

6 Cash flow- kimutatás

A pénzügyi kimutatások egyik legfontosabb eleme a cash flow kimutatás, amely a vállalkozás pénzeszközeinek változását mutatja be egy adott időszak alatt. Míg az eredménykimutatás a számviteli eredményt, a mérleg pedig az adott időponthoz tartozó vagyoni helyzetet tükrözi, addig a cash flow kimutatás a vállalat pénzmozgásait, azaz a pénzbeáramlásokat és pénzkiráramlásokat rendszerezi. A vállalkozás pénzügyi helyzetének megítélése szempontjából elengedhetetlen, hiszen a nyereség önmagában nem garantálja a fizetőképességet – csak a tényleges pénzáramlások teszik lehetővé a rövid és hosszú távú kötelezettségek teljesítését.

A cash flow kimutatás célja, hogy átfogó képet adjon a vállalkozás likviditásáról, pénzügyi stabilitásáról és a források felhasználásáról. Segítségével nyomon követhető, hogy a gazdálkodó egység milyen mértékben képes saját forrásból fedezni működését, beruházásait, valamint kötelezettségei teljesítését. A kimutatás információt nyújt a vállalat vezetéséről, tulajdonosai, hitelezői és befektetői számára egyaránt, hiszen a pénzmozgások elemzése sokszor pontosabb képet ad a gazdálkodás hatékonyságáról, mint a számviteli eredmény.

A számviteli törvény előírásai alapján a cash flow kimutatás három fő részre tagolódik:

- Működési (operatív) tevékenységből származó cash flow: a vállalkozás alaptevékenységből származó pénzmozgásokat foglalja magában, mint például a vevőktől befolyt bevételek, a szállítóknak teljesített kifizetések, a bér- és

adófizetések. A pozitív operatív cash flow a gazdálkodás egészséges működésének egyik legfontosabb jele.

- Befektetési tevékenységből származó cash flow: a befektetett eszközökkel kapcsolatos pénzáramlásokat tartalmazza, így az új eszközök beszerzésére, beruházásokra fordított kifizetéseket, illetve a tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevételeket. Ez a rész azt mutatja meg, hogy a vállalat milyen mértékben fordítja erőforrásait jövőbeni növekedésre.
- Finanszírozási tevékenységből származó cash flow: a vállalat finanszírozási döntéseihez kapcsolódó pénzmozgásokat jeleníti meg, így a tőkeemelésből, hitelek felvételéből, illetve törlesztéséből, osztalékfizetésből származó tételeket. Ezen tevékenység egyensúlya a vállalat pénzügyi önállóságának és eladósodottsági szintjének fontos mutatója.³

A kimutatás elkészítése történhet közvetlen és közvetett módszerrel. A közvetlen módszer a tényleges pénzmozgásokat veszi alapul, tehát a pénzbevételeket és pénzkiadásokat közvetlenül gyűjti össze és csoportosítja. Ez a forma pontos, de adatigényes, ezért a gyakorlatban ritkábban alkalmazzák. A közvetett módszer ezzel szemben az adózott eredményből indul ki, és azt korrigálja olyan tételekkel, amelyek nem járnak pénzmozgással (pl. értékcsökkenés, céltartalék-változás, követelések és kötelezettségek módosulása). Ezt a módszert a magyar számviteli gyakorlatban és a nemzetközi szabályozásokban (IAS 7 – Cash Flow Statements) egyaránt elterjedten használják, mivel egyszerűbben kivitelezhető a számviteli adatok alapján. A cash flow kimutatás elemzése során a szakirodalom többféle mutatót is alkalmaz, amelyek segítik a pénzügyi helyzet mélyebb értékelését. Ilyen például a nettó cash flow, amely a három tevékenységi terület egyenlegét összegzi, illetve a bruttó cash flow, amely az adózott eredmény és az értékcsökkenés összegeként mutatja meg a vállalkozás belső finanszírozási képességét. Emellett gyakori elemzési szempont a cash flow arány vizsgálata a hosszú lejáratú kötelezettségekhez vagy a beruházások értékéhez viszonyítva, amely a vállalkozás fizetőképességének és növekedési potenciáljának kulcsindikátora.

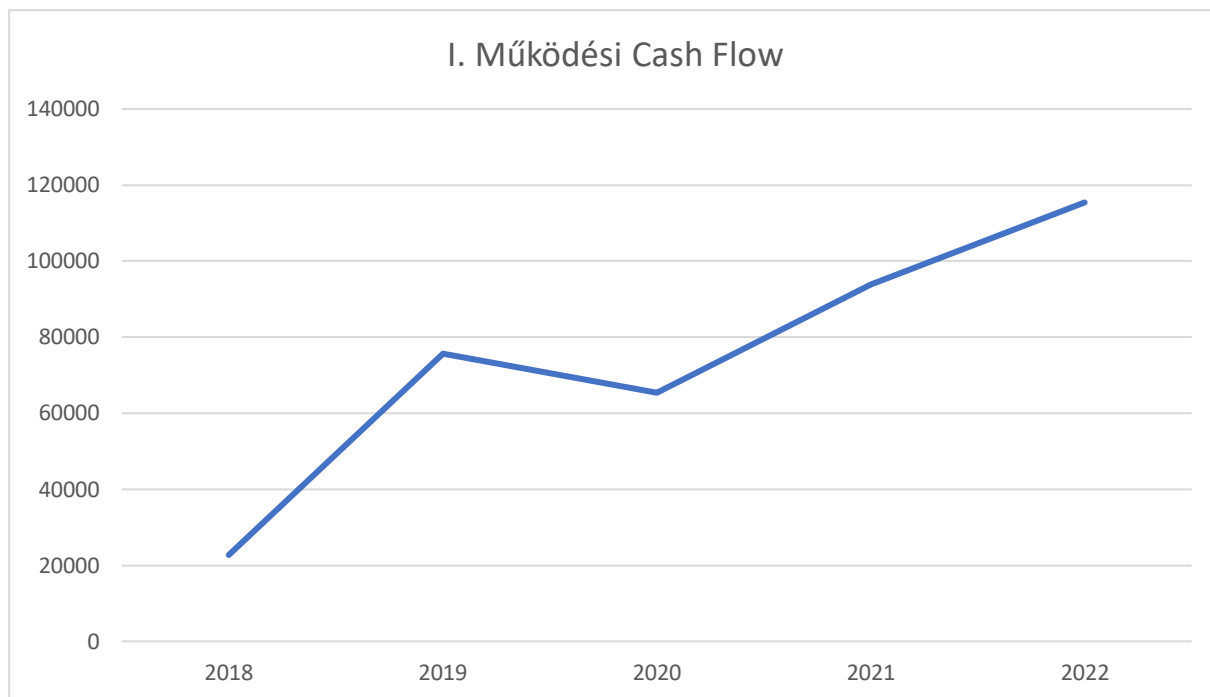
³ Dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, Dr. Pucsek József, Dr. Szántó Imre- A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése

Össességében a cash flow kimutatás nem csupán egy számviteli kötelezettség, hanem egyben vezetői döntéstámogató eszköz is, amely alapvető információkat szolgáltat a vállalkozás pénzügyi egyensúlyáról, likviditásáról és tőkeszerkezetéről. A megfelelően elkészített és elemzett cash flow kimutatás hozzájárul a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez és a hosszú távú stratégiai tervezéshez.

A következő alfejezetben a Bereki Tőzeg '97 Kft. 2018–2022 közötti időszakának cash flow kimutatásait mutatom be, amelyek részletesen szemléltetik a vállalkozás pénzügyi folyamatait, likviditási helyzetének változásait és a működésből, befektetésekből, valamint finanszírozásból származó pénzáramlások alakulását.

6.1.1 Bereki Tőzeg '97 Kft. 2018–2022

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
I.	22706	75620	65342	93928	115443
1.	2838	20344	5010	22028	112689
2.	33886	27477	37804	41057	49582
3.	-	-	-	-	-
4.	-	-	-	-	-
5.	-1060	-1826	-6450	1721	-5698
6.	-6004	-2517	365	-1226	5644
7.	-6265	-1503	-15137	7085	161
8.	-5934	16318	36085	-13384	-3939
9.	3919	5413	-1244	10289	4519
10.	1524	11980	8966	26383	-41529
11.	159	-16	-57	-3	-330
12.	-357	-50	-	-22	-5656
13.	-	-	-	-	-

A vizsgált 2018–2022 közötti időszak egyértelműen azt mutatja, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. működési tevékenységből származó pénztermelő képessége folyamatosan és jelentős mértékben erősödött. A működési cash flow minden évben pozitív, a növekedés pedig kifejezetten dinamikus: míg 2018-ban 22 706 eFt pénzeszköz keletkezett a vállalkozás alaptevékenységből, addig 2022-re ez az érték 115 443 eFt-ra nőtt, vagyis több mint ötszörösére emelkedett. Ez a trend a vállalkozás stabil, erős üzemgazdasági alapját bizonyítja. A pozitív és növekvő működési pénzáramlás azt mutatja, hogy a társaság alaptevékenysége képes nemcsak fedezni a működési költségeket, hanem jelentős mennyiségű plusz forrást is előállítani, amelyet a cég fejlesztésekre, beruházásokra vagy hitelcsökkentésre fordíthat.

A működési cash flow növekedésében több tényező játszott szerepet:

1. Javuló adózás előtti eredmény: 2018-ban 2 838 eFt → 2022-ben 112 689 eFt

Ez gyakorlatilag 40-szeres növekedés, ami a hatékonyság és jövedelmezőség kiemelkedő javulását mutatja.

2. Amortizáció stabil, jelentős nem pénzjellegű tételként támogatja a cash flowt:

A nem pénzkiáramlással járó amortizáció minden évben több tízmillió forinttal növeli a működési cash flowt.

3. A készletek, követelések és kötelezettségek kedvező változása:

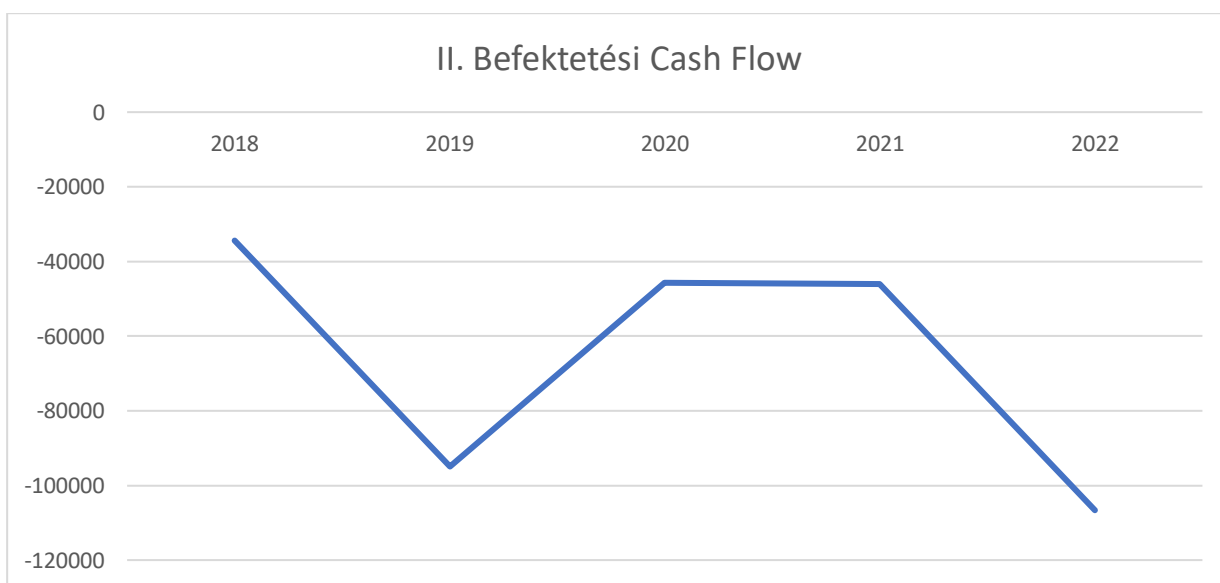
A vállalat forgótőke-elemei összességében pozitívan hatottak a cash flow-ra, ami a hatékony készletgazdálkodás és követeléskezelés eredménye.

4. A működési cash flowból finanszírozott fejlesztések stratégiai előnye:

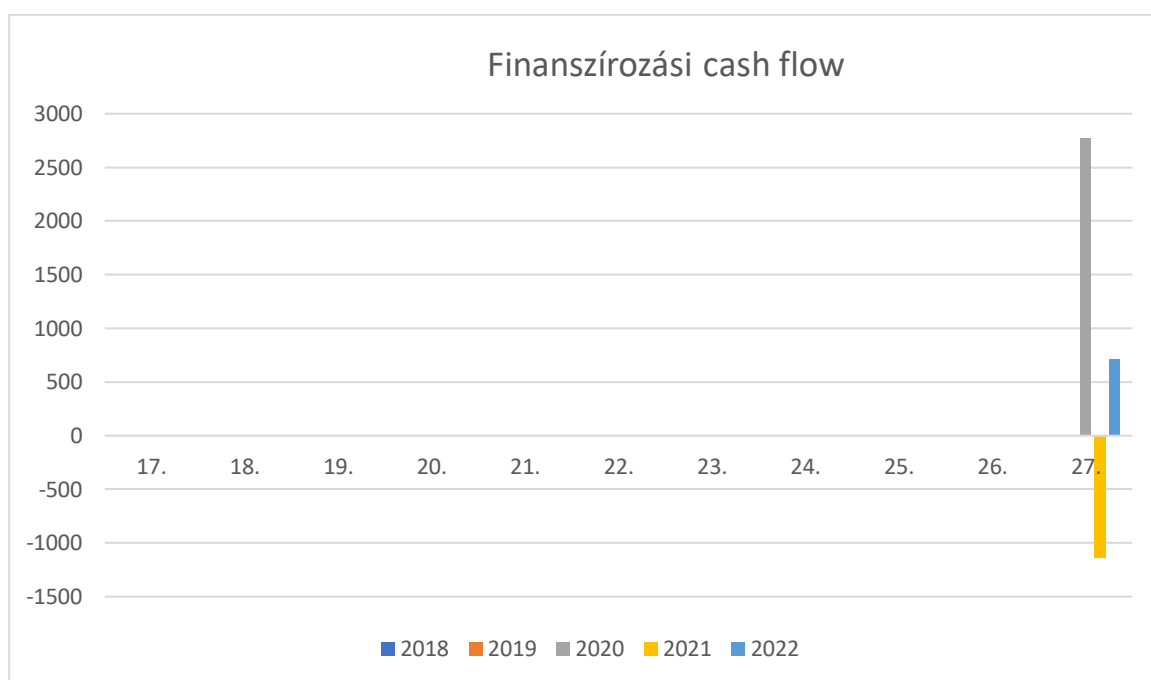
A pozitív és egyre magasabb működési pénzáramlás lehetővé teszi, hogy a vállalkozás külső finanszírozás igénybevétele nélkül, saját erőből hajtson végre beruházásokat. Ez hosszú távon pénzügyi stabilitást eredményez, csökkenti a hitelkitettséget és növeli az önfinanszírozási képességet.

Összességében a működési cash flow a vizsgált időszakban a vállalkozás legnagyobb erőssége, amelyre a további növekedés és fejlesztések biztonságosan építhetők. A működési cash flow kiemelkedő éves értékei azt jelzik, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. rendkívül stabil, egészséges pénztermelő vállalkozássá vált.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
II.	-34408	-94977	-45640	-46020	-106641
14.	-35468	-96803	-53090	-46020	-112725
15.	1060	1826	7450	-	6084
16.	-	-	-	-	-

A befektetési tevékenység pénzáramlása az öt év során jellemzően negatív, ami azt jelzi, hogy a vállalkozás rendszeresen fordít forrásokat tárgyi eszközök beszerzésére, fejlesztésére vagy korszerűsítésére. Ez összhangban áll azzal, hogy a társaság tevékenysége gépigényes, és a kapacitás fenntartása illetve bővítése érdekében folyamatos beruházásokra van szükség. Azokban az években, amikor a befektetési cash flow pozitívvá vált (pl. 2019-ben), ez elsősorban eszközértékesítéshez kapcsolódott, amelyet a vállalkozás stratégiai okokból hajtott végre. Összességében a befektetési cash flow alakulása azt mutatja, hogy a társaság hosszú távon is fejlesztésorientált, és folyamatosan alakítja eszközállományát a működés igényeihez.

A finanszírozási cash flow az egyes években eltérően alakult, ami jellemzően a befektetési tevékenység finanszírozásához kapcsolódó hitel- és egyéb külső források bevonásával függ össze. A vizsgált időszak végére azonban egyértelmű tendencia rajzolódott ki: a vállalkozás egyre kevésbé támaszkodik külső finanszírozásra, és egyre inkább a működési tevékenységből származó forrásokból fedezi fejlesztéseit. Pénzeszközöknél 2018- 2020 között nem történt változás, nem volt pénzeszköz mozgás.

Az öt év összevont vizsgálata alapján megállapítható, hogy a vállalkozás pénzügyi folyamatai stabil alapokon nyugszanak, a működési tevékenységből származó pénztermelő képesség folyamatosan erősödött, és hosszú távon is fedezetet biztosított a fejlesztésekhez. A befektetési

tevékenységben mutatkozó folyamatos beruházások a kapacitás fenntartására és bővítésére utalnak, míg a külső források csökkenő igénybevétele a vállalkozás tőkeerős, tudatos és fenntartható pénzügyi stratégiáját tükrözi. A cash flow kimutatások alapján a vállalkozás egy stabil, önfinanszírozó, fejlesztésorientált vállalkozás képét mutatja, amely képes a saját működéséből olyan mértékű forrást előállítani, amely elegendő a hosszú távú kapacitásfenntartáshoz és növekedéshez, és csak korlátozottan szorul külső finanszírozásra.

7 Következtetések

A vizsgált időszak pénzügyi adatai alapján a Bereki Tőzeg '97 Kft. egy stabilan működő, folyamatosan fejlődő vállalkozás képét mutatja. A működési tevékenység minden évben jelentős pozitív cash flow-t eredményezett, ami a vállalkozás alaptevékenységének erős pénztermelő képességét bizonyítja. A jövedelmezőségi mutatók kiemelkedő javulása, különösen 2021-től kezdődően, azt jelzi, hogy a vállalkozás eredményesen alkalmazkodott a piaci környezet változásaihoz, és hatékonyabbá vált működésében. A befektetési cash flow több évben negatív volt, ami azt mutatja, hogy a vállalkozás jelentős összegeket fordított tárgyi eszközök beszerzésére és fejlesztésére. Bár ezek rövid távon csökkentik a pénzállományt, hosszú távon hozzájárulnak a termelési kapacitás növeléséhez és a működés hatékonyságának javításához. A finanszírozási tevékenység alacsony szintje – különösen 2021 és 2022 esetében – azt jelzi, hogy a vállalkozás saját forrásból, külső finanszírozás bevonása nélkül is képes volt fejleszteni működését, ami erős pénzügyi stabilitást jelez. A vagyoni helyzet vizsgálata alapján megállapítható, hogy a vállalkozás eszközstruktúrája kiegyensúlyozott, a befektetett eszközök aránya megfelelő, a forgóeszközök pedig kellő fedezetet biztosítanak a rövid távú kötelezettségek teljesítésére. A likviditási mutatók stabilak és biztonságos szintet jeleznek. Az eladósodottság alacsony szintje pedig fontos versenyelőnyt jelent a vállalkozás számára, hiszen mozgásteret biztosít a jövőbeni fejlesztésekhez és hitelfelvételi lehetőségekhez.

8 Összefoglalás

A vállalkozás beszámolóinak és pénzügyi kimutatásainak elemzése minden szervezet számára kiemelten fontos feladat, hiszen ezek a dokumentumok tükrözik a működés eredményességét,

a vagyoni helyzet alakulását és a finanszírozási döntések hatásait. A számviteli információk rendszeres értékelése lehetővé teszi, hogy a vezetés időben felismerje a vállalat előtt álló lehetőségeket és kockázatokat, és megalapozott, adatokra épülő döntéseket hozzon. A vizsgálati időszak pénzügyi eseményeinek áttekintése ezért nem csupán adminisztratív követelmény, hanem olyan elemzési folyamat, amely segít feltárni a vállalkozás működésének főbb tendenciáit, a teljesítmény változásait és a fejlődés irányát. A szakterületi elemzés során különösen fontos annak meghatározása, hogy a vállalkozás beszámolóit mennyire szolgálják valós és megbízható képpel a gazdálkodás helyzetéről. A mérleg és az eredménykimutatás adatai nemcsak az adott év teljesítményét mutatják be, hanem hosszabb távú folyamatokat is kirajzolnak, például a tőkeszerkezet változását, a likviditás alakulását vagy a jövedelmezőség tartósságát. A beszámolók alapján így nemcsak az értékek aktuális szintje vizsgálható, hanem az is, hogyan reagál a vállalkozás a gazdasági környezet változásaira, mennyire fenntartható a működése, illetve milyen pénzügyi erőforrásokra támaszkodik.

E fejezet célja ezért az, hogy összefoglalja, hogy a beszámolók alapján levonhatók-e egyértelmű következtetések a vállalkozás pénzügyi helyzetére vonatkozóan, illetve hogy a releváns mutatók mennyiben támogatják a vezetői döntéshozatalt. A következőkben bemutatásra kerül, hogy a vállalkozás milyen mértékben használja a számviteli kimutatásokat a napi működés és a stratégiai tervezés során, vizsgálja-e a legfontosabb pénzügyi mutatókat, illetve alkalmaz-e olyan elemzési eszközöket, mint a likviditási mérleg vagy a cash flow kimutatás.

- ***Vonnak-e le következtetéseket a beszámolókból?***

A vizsgált vállalkozás beszámolóiból egyértelműen levonhatóak olyan következtetések, amelyek a cég pénzügyi helyzetére, működőképességére és hosszú távú stabilitására utalnak. A mérleg és az eredménykimutatás adatai alapján kirajzolódik, hogy a Bereki Tőzeg '97 Kft. egy erőteljesen beruházásorientált, ám alaptevékenységéből stabilan finanszírozott vállalkozás. A több év összevetése azt mutatja, hogy a társaság vagyoni struktúrája alapvetően kiegyensúlyozott, likviditási mutatói biztos működést jeleznek, az eredménykategóriák pedig évről évre javuló üzemi hatékonyságot tükröznek. A saját tőke folyamatosan növekszik, ami a vállalkozás hosszú távú stabilitásának fontos mutatója. Mindezek alapján a beszámolók jól tükrözik a társaság fejlődési pályáját, a működés stabil finanszírozását és azt, hogy az eredményesség javulása összhangban áll a beruházási és fejlesztési döntésekkel. A beszámolók tehát nem pusztán formális kötelezettségként értelmezhetők, hanem valódi információs

forrásként, amelyekből következetesen és megbízhatóan lehet következtetéseket levonni a vállalat pénzügyi teljesítményéről.

- ***Vizsgálják-e a releváns mutatók mindegyikét, vagy egyáltalán vizsgálják-e mutatókat?***

A vállalkozás a mindennapi működésében jellemzően alkalmaz pénzügyi és vagyoni mutatókat, még ha ezek rendszeres, formalizált számviteli elemzés formájában nem is jelennek meg minden évben. A vezetés elsősorban azokat a mutatókat követi, amelyek közvetlen hatással vannak a működés finanszírozására és a beruházások megvalósítására — ilyenek a likviditási mutatók, a forgóeszköz-állomány változása, a készletek mozgása, a vevőkövetelések és szállítói kötelezettségek alakulása, valamint a jövedelmezőségi mutatók közül az üzemi eredmény és az adózás előtti eredmény. Bár a vállalkozás nem készít minden évben részletes mutatószám-elemzést, a döntéshozatal során mégis kiemelt szerepet kapnak ezek a pénzügyi információk, hiszen ezek alapján mérhető fel a fejlesztések finanszírozhatósága, a forgótőke-szükséglet és a hiteligény. A szakdolgozat keretében azonban valamennyi releváns mutató — vagyoni, pénzügyi, jövedelmezőségi és hatékonysági — részletes elemzésre került, ami átfogó képet ad a vállalkozás pénzügyi teljesítményéről és kockázati szintjéről. Ennek köszönhetően a szakdolgozat egy olyan elemzési mélységet valósít meg, amely túlmutat a vállalkozás mindennapi gyakorlatán, de teljes mértékben összhangban van a döntéshozatalhoz szükséges információkkal.

- ***Alkalmaznak-e likviditási mérleget, ha igen melyiket?***

A vállalkozás a vizsgált időszakban önálló, formális likviditási mérleget nem készít, azonban a gyakorlatban folyamatosan figyelemmel kíséri a rövid távú pénzügyi egyensúlyt, vagyis azt, hogy a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek milyen viszonyban állnak egymással. A vezetés elsősorban a klasszikus likviditási rátát (Likviditási mutató I.) használja iránymutatóként, amely a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosa, valamint gyakran vizsgálja a gyorsráta (Likviditási mutató II.) értékét is, amely már korrigál a készletek lassabb mobilizálhatóságával. Bár ezek nem a számviteli törvény szerinti likviditási mérleg formájában jelennek meg, a vállalkozás a gyakorlatban rendszeresen elemzi, hogy rendelkezésre áll-e elegendő forgótőke az esedékes kötelezettségek teljesítéséhez. A likviditási mutatók több év áttekintésében folyamatosan kedvező értéket mutatnak, ami igazolja, hogy a vállalkozás működése stabil, és a rövid távú pénzügyi kötelezettségek teljesítése nincsen kitéve

számottevő kockázatnak. A szakdolgozatban a klasszikus likviditási mérleg logikája alapján is bemutattam a vállalkozás likviditási helyzetét, így a formális mutatószámokról és a gyakorlati működésről is részletes kép rajzolódott ki.

- ***Készítenek-e cash flow kimutatást?***

A vállalkozás a vizsgált időszakban nem készít önálló cash flow kimutatást, mivel mérete és jogszabályi kötelezettségei alapján egyszerűsített éves beszámolót állít össze. Ennek következtében a pénzmozgások elemzéséhez szükséges adatok nem álltak rendelkezésre elkülönített formában, ezért a cash flow kimutatást a mérleg- és eredménykimutatás adatai alapján, saját számítási módszerekkel rekonstruáltam. A részletes, év bontású kimutatások a Mellékletben találhatók, míg a dolgozat törzsrészében az öt év átfogó értékelését mutatom be.

A szakdolgozatom célja tehát a Bereki Tőzeg '97 Kft. komplex pénzügyi elemzése volt, különös tekintettel az eredménykimutatásra, mérlegre, cash flow kimutatásra és a legfontosabb pénzügyi mutatók alakulására a 2018–2022 közötti időszakban. A vizsgálat célja annak feltárása, hogy a vállalkozás működése mennyiben stabil, fenntartható és milyen mértékben képes alkalmazkodni a változó gazdasági környezet kihívásaihoz. A vállalat tevékenységi köre – tőzegkitermelés, gépi földmunka szolgáltatás, valamint gombatakaró előállítás – olyan ágazat, amelyben a beruházási igény és a működési hatékonyság kiemelt jelentőséggel bír. A dolgozat ezért nagy hangsúlyt fektetett a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének részletes feltérképezésére. A pénzügyi kimutatások elemzése alapján megállapítható, hogy a vállalkozás a vizsgált időszakban folyamatos fejlődést mutatott. A működési eredmények és a cash flow adatok stabil, pozitív tendenciát jeleztek, különösen 2021 és 2022 tekintetében, amikor a vállalat kiemelkedő jövedelmezőséget ért el. A mutatószámok vizsgálata rávilágított arra, hogy a cég eszközellátottsága kiegyensúlyozott, tőkeszerkezete kedvező, eladósodottsága pedig alacsony. A jövedelmezőségi mutatók jelentős javulást mutattak a vizsgált időszak végére, ami a vállalat működésének hatékonyságát és piaci stabilitását tükrözi. A cash flow elemzése fontos szerepet kapott a dolgozatban, mivel különösen jól bemutatja a vállalkozás valódi pénzügyi helyzetét, illetve mivel a vállalat nem végez ilyen jellegű kimutatást, ezért különösen hasznos volt elkészíteni. A működési pénzáramlás minden évben pozitív volt, ami a vállalat önfinanszírozási képességét támasztja alá. Ezzel szemben a befektetési cash flow jellemzően negatív volt, ami egy tudatos beruházási stratégiára utal. A finanszírozási cash flow viszonylag alacsony értékeket mutatott, ami arra enged következtetni, hogy a vállalkozás külső hitelek felvétele nélkül is képes volt fenntartani és fejleszteni működését. A pénzügyi adatok és

mutatók rendkívül kedvező képet festenek a Bereki Tőzeg '97 Kft.-ről. A vállalat stabilan fejlődik, működése fenntartható, és megfelelő pénzügyi alapokkal rendelkezik a jövőbeni beruházások megvalósításához. A dolgozat eredményei alapján egyértelműen megfogalmazhatók azok a stratégiai javaslatok, amelyek hozzájárulhatnak a további növekedéshez.

8.1 Javaslatok:

1. *A működési hatékonyság további növelése*

A vállalkozás számára érdemes tovább fejleszteni az automatizációt és a géppark korszerűsítését, mivel ezek csökkentik a fajlagos költségeket és növelik a kapacitást.

2. *A készletek optimalizálása*

A készletek szintjének további racionalizálása javíthatja a likviditást és csökkentheti a tőkekötöttséget.

3. *Piaci bővülési lehetőségek vizsgálata*

A vállalkozás stabil pénzügyi helyzetéből adódóan érdemes új piaci szegmensekben vagy exportpiacokon is megjeleni.

4. *A beruházások hosszú távú tervezése*

A magas beruházási igény miatt javasolt többéves fejlesztési terv kialakítása, amely előre jelzi a szükséges forrásokat és várható megtérülést.

5. *Pénzügyi vezetői kontroll erősítése*

A vállalkozás méretének növekedésével indokolt a kontrolling funkció továbbfejlesztése, amely támogatja a gyorsabb és pontosabb döntéshozatalt. A Bereki Tőzeg '97 Kft. pénzügyi helyzete stabil, működése eredményes, és minden adottsága megvan ahhoz, hogy a jövőben tovább bővüljön. A vállalat hosszú távú sikere nagyban függ a beruházási és finanszírozási stratégia tudatos alakításától, valamint attól, hogy mennyire képes fenntartani eddigi hatékonyságát és piaci stabilitását.

9 Felhasznált irodalom

Bereki Tőzeg 97 Kft. egyszerűsített éves beszámolói 2018-2022 között

Bereki Tőzeg 97 Kft. mérleg és eredménykimutatásai

Dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, Dr. Pucsek József, Dr. Szántó Imre- A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése

Bereki Tőzeg 97 Kft. Műszaki Üzemi Tervei

1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról

10 Mellékletek

ESZKÖZÖK

FORRÁSOK

I. KÉSZPÉNZ, LÁTRA SZÓLÓ BANKBETÉT, ÉRTÉKPAPÍR

pénztár, csekk, bankbetétek, értékpapírok

I. AZONNAL ESEDÉKES KÖTELEZETTSÉGEK

jövedelemelszámolás, tb- kötelezettségek, adótartozások

II. EGY ÉVEN BELÜL PÉNZZÁ TEHETŐ ESZKÖZÖK

vevőkövetelések, követelések kapcsolt vállalkozással szemben,

követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben

váltókövetelések, egyéb követelések, értékpapírok, készletek

aktív időbeli elhatárolások

II. EGY ÉVEN BELÜL ESEDÉKES KÖTELEZETTSÉGEK

szállítók, rövid lejáratú kölcsönök, rövid lejáratú hitelek

vevőktől kapott előlegek, váltótartozások

rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben

azonnal nem esedékes, egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

céltartalékok, passzív időbeli elhatárolások

III. EGY ÉVEN TÚL PÉNZZÉ TEHETŐ ESZKÖZÖK

követelésekből (egy éven túli)

készletekből (elfekvő, lassan mozgó)

III. EGY ÉVEN TÚL ESEDÉKES KÖTELEZETTSÉGEK

hosszú lejáratú kötelezettségek

hátrasorolt kötelezettségek

IV. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK**IV. SAJÁT TŐKE**

Cash Flow kimutatás

Készült a
BEREKI TŐZEG '97 KFT
2018 . évi beszámolójához

Tényező	Bázis év 2017-12-31	Előző év(ek) módosítása	Tárgy év 2018-12-31
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)	20 337	-	22 706
1. Adózás előtti eredmény korr:	± 495	-	2 838
2. Elszámolt amortizáció	+ 30 032	-	33 886
3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás	+ 0	-	-
4. Céltartalékképzés és -felhasználás különbözete	± 0	-	-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	± 0	-	1 060
6. Szállítói kötelezettség változása	± 2 514	-	6 004
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	± 1 287	-	6 265
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	± - 6 161	-	5 934
9. Vevőkövetelés változása	± - 223	-	3 919
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	± - 7 025	-	1 524
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	± - 185	-	159
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	- - 397	-	357
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	- -	-	-
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás (Befektetési cash flow)	- 53 868	-	- 34 408
14. Befektetett eszközök beszerzése	- - 53 868	-	35 468
15. Befektetett eszközök eladása	+ -	-	1 060
16. Kapott osztalék, részesedés	+ -	-	-
III. Pénzügyi műv. szárm. Pénzeszközváltozás (Finanszírozási cash flow)	-	-	-
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	+ -	-	-
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	+ -	-	-
19. Hitel és kölcsön felvétele	+ -	-	-
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	+ -	-	-
21. Véglegesen kapott pénzeszköz	- -	-	-
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	- -	-	-
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	- -	-	-
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	- -	-	-
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	- -	-	-
26. Véglegesen átadott pénzeszköz	- -	-	-
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	+ -	-	-
IV. Pénzeszközök változása (± I ± II ± III)	± - 33 531	-	- 11 702
Pénzeszközök változása a mérlegben	- 33 531	-	- 11 702

Cash Flow kimutatás

Készült a
BEREKI TŐZEG '97 KFT
 2019 . évi beszámolójához

Tényező	Bázis év 2018-12-31	Előző év(ek) módosítása	Tárgy év 2019-12-31
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)	22 706	-	75 620
1. Adózás előtti eredmény korr:	± 2 838	-	20 344
2. Elszámolt amortizáció	+ 33 886	-	27 477
3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás	+ -	-	-
4. Céltartalékképzés és -felhasználás különbözete	± -	-	-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	± - 1 060	-	- 1 826
6. Szállítói kötelezettség változása	± - 6 004	-	- 2 517
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	± - 6 265	-	- 1 503
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	± - 5 934	-	16 318
9. Vevőkövetelés változása	± 3 919	-	5 413
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	± 1 524	-	11 980
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	± 159	-	16
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	- - 357	-	- 50
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	- -	-	-
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás (Befektetési cash flow)	- 34 408	-	- 94 977
14. Befektetett eszközök beszerzése	- - 35 468	-	- 96 803
15. Befektetett eszközök eladása	+ 1 060	-	1 826
16. Kapott osztalék, részesedés	+ -	-	-
III. Pénzügyi műv. szárm. Pénzeszközváltozás (Finanszírozási cash flow)	-	-	-
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	+ -	-	-
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	+ -	-	-
19. Hitel és kölcsön felvétele	+ -	-	-
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	+ -	-	-
21. Véglegesen kapott pénzeszköz	- -	-	-
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	- -	-	-
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	- -	-	-
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	- -	-	-
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	- -	-	-
26. Véglegesen átadott pénzeszköz	- -	-	-
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	+ -	-	-
IV. Pénzeszközök változása (± I ± II ± III)	± - 11 702	-	- 19 357
Pénzeszközök változása a mérlegben	- 11 702	-	- 19 357

Cash Flow kimutatás

Készült a
BEREKI TŐZEG '97 KFT
2020 . évi beszámolójához

Tényező		Bázis év 2019-12-31	Előző év(ek) módosítása	Tárgy év 2020-12-31
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)		75 620	-	65 342
1. Adózás előtti eredmény	±	20 344	-	5 010
korr:				
2. Elszámolt amortizáció	+	27 477	-	37 804
3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás	+	-	-	-
4. Céltartalékképzés és -felhasználás különbözete	±	-	-	-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	±	- 1 826	-	6 450
6. Szállítói kötelezettség változása	±	- 2 517	-	365
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	±	- 1 503	-	15 137
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	±	16 318	-	36 085
9. Vevőkövetelés változása	±	5 413	-	1 244
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	±	11 980	-	8 966
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	±	- 16	-	57
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	-	50	-	-
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	-	-	-	-
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás (Befektetési cash flow)		- 94 977	-	- 45 640
14. Befektetett eszközök beszerzése	-	- 96 803	-	53 090
15. Befektetett eszközök eladása	+	1 826	-	7 450
16. Kapott osztalék, részesedés	+	-	-	-
III. Pénzügyi műv. szárm. Pénzeszközváltozás (Finanszírozási cash flow)		-	-	2 769
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	+			
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	+			
19. Hitel és kölcsön felvétele	+			
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	+	-		-
21. Véglegesen kapott pénzeszköz	-			
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	-			
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	-			
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	-			
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	-	-	-	-
26. Véglegesen átadott pénzeszköz	-			
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	+	-		2 769
IV. Pénzeszközök változása (± I ± II ± III)		± - 19 357	-	22 471
Pénzeszközök változása a mérlegben		- 19 357		22 471

Cash Flow kimutatás

Készült a
BEREKI TŐZEG '97 KFT
2021 . évi beszámolójához

Tényező	Bázis év 2020-12-31	Előző év(ek) módosítása	Tárgy év 2021-12-31
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)	65 342	-	93 928
1. Adózás előtti eredmény korr:	± 5 010	-	22 028
2. Elszámolt amortizáció	+ 37 804	-	41 057
3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás	+ -	-	-
4. Céltartalékképzés és -felhasználás különbözete	± -	-	-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	± - 6 450	-	1 721
6. Szállítói kötelezettség változása	± 365	-	1 226
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	± - 15 137	-	7 085
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	± 36 085	-	13 384
9. Vevőkövetelés változása	± - 1 244	-	10 289
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	± 8 966	-	26 383
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	± - 57	-	3
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	- -	-	22
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	- -	-	-
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Befektetési cash flow)	- 45 640	-	- 46 020
14. Befektetett eszközök beszerzése	- - 53 090	-	- 46 020
15. Befektetett eszközök eladása	+ 7 450	-	-
16. Kapott osztalék, részesedés	+ -	-	-
III. Pénzügyi műv. szárm. Pénzeszköz-változás (Finanszírozási cash flow)	2 769	-	- 1 136
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	+ -	-	-
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	+ -	-	-
19. Hitel és kölcsön felvétele	+ -	-	-
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	+ -	-	-
21. Véglegesen kapott pénzeszköz	- -	-	-
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	- -	-	-
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	- -	-	-
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	- -	-	-
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	- -	-	-
26. Véglegesen átadott pénzeszköz	- -	-	-
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	+ 2 769	-	1 136
IV. Pénzeszközök változása (± I ± II ± III)	± 22 471	-	46 772

Pénzeszközök változása a mérlegben	22 471	46 772

Cash Flow kimutatás

Készült a
BEREKI TŐZEG '97 KFT
2022 . évi beszámolójához

Tényező	Bázis év 2021-12-31	Előző év(ek) módosítása	Tárgy év 2022-12-31
I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)	93 928	-	115 443
1. Adózás előtti eredmény	± 22 028	-	112 689
korr:	-	-	-
2. Elszámolt amortizáció	+ 41 057	-	49 582
3. Elszámolt értékvesztés és visszaírás	+ -	-	-
4. Céltartalékképzés és -felhasználás különbözete	± -	-	-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	± 1 721	-	5 698
6. Szállítói kötelezettség változása	± - 1 226	-	5 644
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	± 7 085	-	161
8. Passzív időbeli elhatárolások változása	± - 13 384	-	3 939
9. Vevőkövetelés változása	± 10 289	-	4 519
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	± 26 383	-	41 529
11. Aktív időbeli elhatárolások változása	± - 3	-	330
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	- - 22	-	5 656
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	- -	-	-
II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás (Befektetési cash flow)	- 46 020	-	- 106 641
14. Befektetett eszközök beszerzése	- - 46 020	-	112 725
15. Befektetett eszközök eladása	+ -	-	6 084
16. Kapott osztalék, részesedés	+ -	-	-
III. Pénzügyi műv. szárm. Pénzeszközváltozás (Finanszírozási cash flow)	- 1 136	-	711
17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	+ -	-	-
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	+ -	-	-
19. Hitel és kölcsön felvétele	+ -	-	-
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	+ -	-	-
21. Véglegesen kapott pénzeszköz	- -	-	-
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	- -	-	-
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	- -	-	-
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	- -	-	-
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	- -	-	-
26. Véglegesen átadott pénzeszköz	- -	-	-
27. Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	+ - 1 136	-	711
IV. Pénzeszközök változása (± I ± II ± III)	± 46 772	-	9 513

Pénzeszközök változása a mérlegben	46 772	9 513

Mutató megnevezése	2018	2019	2020	2021	2022
Tőkeellátottság	94,41%	92,93%	89,32%	90,97%	92,16%
Befektetett eszközök fedezete	255 Ft	198 Ft	190 Ft	197 Ft	195 Ft
Likviditási ráta	11,89	12,35	34,45	21,85	18,14
Likviditási gyorsráta	9,42	9,06	24,97	16,27	13,43
Adósságállomány aránya	0%	0%	0,52%	0,29%	0,14%
Kötelezettségek aránya	5,57%	7,07%	1,99%	2,72%	3,02%
Átlagos fedezeti hányad	86,26%	104,85%	102,79%	97,01%	98,76%
Bevétel arányos üzemi eredmény	-2,94%	8,27%	-4,68%	10,60%	27,62%
Tőkearányos adózott eredmény	0,49%	3,83%	0,94%	3,95%	16,13%
Termelési költségszint	90,80%	87,48%	103,21%	84,47%	70,47%
Készletek forgási sebessége	142	166	195	143	106
Vevők átlagos futamideje	45	35	39	17	9
Szállítók átlagos futamideje	15	9	10	6	18
Komplex hatékonysági mutató	0,92	0,97	0,84	1,08	1,31
Parciális hatékonyság	0,35	0,35	0,32	0,38	0,51

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök aránya	37,08	46,89	47,04	46,09	47,26
Forgóeszközök aránya	62,53	52,74	52,60	53,55	52,39
Aktív időbeli elhatárolások aránya	0,39	0,37	0,36	0,36	0,35
Eszközök összesen	539601	570020	598678	612023	720211

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Készletek aránya	20,80	26,65	27,52	25,54	25,93
Követelések aránya	27,77	22,08	16,40	6,31	12,35
Értékpapírok aránya	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pénzeszközök aránya	51,43	51,27	56,09	68,15	61,72
Forgóeszközök összesen	337390	300640	314903	327767	377323

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke aránya	94,41	92,93	89,32	90,97	92,16
Kötelezettségek aránya	5,26	4,27	1,99	2,72	3,02

Passzív időbeli elhatárolások aránya	0,34	2,80	8,69	6,32	4,82
Források összesen	539601	570020	598678	612023	720211

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Vevők átlagos futamideje	45	35	39	17	9
Szállítók átlagos futamideje	15	9	10	6	18

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközforgás	0,41	0,31	0,27	0,35	0,47
Készletforgás	3,25	2,19	1,94	2,50	3,70
Tőkeforgás	0,43	0,33	0,30	0,38	0,51

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Likviditási ráta	11,89	12,35	34,45	21,85	18,14
Likviditási gyorsráta	9,42	9,06	24,97	16,27	13,43
Pénzeszköz- likviditás	6,12	6,33	19,32	14,89	11,20

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Bevétel arányos üzemi eredmény	-2,94	8,61	-5,04	10,94	28,74
Tőkearányos üzemi eredmény	0,49	3,83	0,94	3,95	16,13

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Béarányos bruttó jövedelmezőség:	6,00	5,62	4,68	5,66	8,62
Béarányos üzemi jövedelmezőség:	-0,20	0,46	-0,23	0,64	2,51
Élőmunkaráfordítás- arányos jövedelmezőség:	-0,17	0,38	-0,19	0,56	2,25

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközarányos nyereség (ROA)	0,005259442	0,035689976	0,008368	0,035992111	0,156466647
Eszköztérülés (ROI)	0,004597842	0,03560226	0,008368	0,035956165	0,148613392

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: A Bereki Tőzeg 97 Kft. Átfogó Gazdasági Elemzése	
Hallgató neve: Rezes- Nagy Natália	NEPTUN kód: FRMX3G
Képzési szint: alapképzés	
Szak: pénzügy- számvitel	Szakirány: pénzügy
Témavezető neve: Kiss Gábor Antal	Beosztása: Mesteroktató
Tanszék: Pénzügy- és Gazdálkodás Tanszék	

A szakdolgozat célja annak bemutatása, hogy a vállalkozás beszámolóiból és számviteli kimutatásaiból milyen következtetések vonhatók le a Bereki Tőzeg '97 Kft. gazdálkodásáról, továbbá mennyiben biztosítanak ezek a dokumentumok megbízható alapot a pénzügyi helyzet és az eredményesség értékeléséhez. A dolgozat elkészítése során a társaság rendelkezésre álló éves beszámolóit, mérlegét és eredménykimutatását elemeztem, valamint saját számításokkal állítottam elő a legfontosabb pénzügyi mutatókat, mivel a vállalkozás nem végez rendszeres mutatószám-elemzést. A vizsgálat rávilágított arra, hogy bár a beszámolók alapján több lényeges tendencia is azonosítható, a vállalkozás jelenlegi gyakorlata nem tartalmaz rendszeres pénzügyi értékelést, sem formalizált mutatószám-rendszert. Megállapítható továbbá, hogy a társaság nem készít cash flow kimutatást és nem alkalmaz likviditási mérleget, ami korlátozza a pénzmozgások és a fizetőképesség pontos megítélését. A beszámolók ugyanakkor így is lehetőséget adnak a vagyoni és jövedelmezőségi helyzet alapvető vizsgálatára, a mutatószámok kiszámítása pedig jól kiegészíti a rendelkezésre álló információkat, és átfogóbb képet nyújt a vállalkozás működésének tendenciáiról. A dolgozat hozzájárulása abban áll, hogy egységes elemzési keretbe rendezve mutatja be a vállalkozás pénzügyi folyamatainak főbb irányait, valamint rámutat azokra a hiányosságokra és fejlesztési lehetőségekre, amelyek bevezetése támogatná a vezetői döntéshozatalt és a gazdálkodás átláthatóságát. A vizsgált időszak pénzügyi adatai alapján a Bereki Tőzeg '97 Kft. egy stabilan működő, folyamatosan fejlődő vállalkozás képét mutatja. A működési tevékenység minden évben jelentős pozitív cash flow-t

eredményezett, ami a vállalkozás alaptevékenységének erős pénztermelő képességét bizonyítja. A jövedelmezőségi mutatók kiemelkedő javulása, különösen 2021-től kezdődően, azt jelzi, hogy a vállalkozás eredményesen alkalmazkodott a piaci környezet változásaihoz, és hatékonyabbá vált működésében. A befektetési cash flow több évben negatív volt, ami azt mutatja, hogy a vállalkozás jelentős összegeket fordított tárgyi eszközök beszerzésére és fejlesztésére. Bár ezek rövid távon csökkentik a pénzállományt, hosszú távon hozzájárulnak a termelési kapacitás növeléséhez és a működés hatékonyságának javításához. A finanszírozási tevékenység alacsony szintje – különösen 2021 és 2022 esetében – azt jelzi, hogy a vállalkozás saját forrásból, külső finanszírozás bevonása nélkül is képes volt fejleszteni működését, ami erős pénzügyi stabilitást jelez.